

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ 87^{ON}

30 ΜΑΪΟΥ 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΓΟΥΝΑΡΗ Φυλλάδιον 4ον

Ἐπὶ τῆς καταστάσεως

Ἐξωτερικῇ ἐβδομάς

Ἐσωτερικῇ ἐβδομάς

Οἰκονομολογικῇ ἐβδομάς

Δημ. Πουρνάρα: Οἱ κίνδυνοι μιᾶς πολιτικῆς

Στυλ. Μαυρομμάτη: Ἡ σταθεροποίησις τοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος

Δ.: Ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ κατάστασις

Ὁ Κυπριακὸς λαὸς διὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν του.

Γ. Κλεμανσώ: Δημοσθένης

Νέα Βιβλία

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δραχ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς) £ 1

» ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Ἐξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τρίμη-
νοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαιτέραι
συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπι-
ταγὴς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀπο-
στολὴν τοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ
παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὴν
Διεύθυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΠΕΝΤΕ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘ. : ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛ. ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 72.000.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡ. 28.600.000

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ :	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	ΚΟΖΑΝΗ	ΠΟΤΑΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ	ΚΟΜΟΤΙΝΗ	(Κυθήρων)
ΠΑΓΚΡΑΤΙ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΠΡΕΒΕΖΑ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ	ΘΗΒΑΙ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	ΠΥΡΓΟΣ
ΑΙΓΙΟΝ	ΙΘΑΚΗ	ΛΑΜΙΑ	ΡΕΘΥΜΝΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ- ΛΙΣ (Δεδεαγιάς)	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	ΛΑΡΙΣΣΑ	ΣΠΑΡΤΗ
ΑΜΦΙΣΣΑ	ΚΑΒΑΛΑ	ΛΕΒΑΔΕΙΑ	ΣΟΡΟΒΙΤΣ
ΑΜΑΛΙΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΙ	ΛΕΥΚΑΣ	ΣΥΡΟΣ
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	ΛΙΜΝΗ* (Ευβοίας)	ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ	ΚΑΡΑΘΕΑΣΙ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ	ΤΡΙΠΟΛΙΣ
ΒΑΘΥ (Σάμου)	(Σάμου)	ΜΥΤΙΛΗΝΗ	ΤΣΟΥΛΙΟΝ
ΒΟΛΟΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΥΔΡΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΙ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΞΑΝΘΗ	ΦΛΩΡΙΝΑ
ΓΥΘΕΙΟΝ	ΚΑΣΤΡΟΝ	ΕΥΔΟΚΑΣΤΡΟΝ	ΧΑΛΚΙΣ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	(Δήμνου)	ΠΑΤΡΑΙ	ΧΑΝΙΑ
ΔΡΑΜΑ	ΚΕΡΚΥΡΑ	ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	ΧΙΟΣ
	ΚΙΑΤΟΝ	πλ. Τελωνείου	

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ : ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Pine Street 25 ΒΟΣΤΩΝΗ
Athens Banker's Corporation.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ : ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Fenchurch Street 22.

ΕΝ Κ ΠΡΩ : ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΕΝ ΑΙ ΎΠΤΩ : ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΟΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εις Δραχμάς και Συνάλλαγμα επί του Έξωτερικού
έν όψει και επί προθεσμία.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΔΡ. 20.000 πρὸς 4 ο/ο

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΤΟΣ Β'.

30 ΜΑΪΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 87ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Διευθυντής:

ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

29 Μαΐου 1926

Καθ' ην στιγμήν γράφονται κί προϋσαι γραμμαί ενδέχεται νά έχη όρκισθή ή νέα Κυβέρνησις του κ. Λεωνίδα Παρασκευοπούλου, ήτις έθεσεν ως πρόγραμμα αυτής την άμερόληπτον διεξαγωγήν έκλογών. Πότε και με ποίον σύστημα θά διενεργηθούν αί έκλογαί δέν είναι είσέτι γνωστόν, ούδ'ε δυνατόν νά προΐδωμεν άν ό κ. Παρασκευόπουλος θά είναι ούτω κύριος τής καταστάσεως ώστε νά άρη τόν στρατιωτικόν νόμον και τούς έκ τούτου προκύπτοντας περιορισμούς τής ελευθεροτυπίας.

Κατά πόσον ό κ. Παρασκευόπουλος ήτο ό ενδεχόμενος όπως σχηματίση την προεκλογικήν ύπηρεσιακήν Κυβέρνησιν, άλλοι άς κρίνουν. Ήμείς γνωρίζομεν ότι ό κ. Παρασκευόπουλος δέν υπήρξε πρόσωπον ούδέτερον κατά την έθνικήν κρίσιν, αλλά τούναντίον έν τών σπουδαιοτέρων έκτελεστικών όργάνων του κ. Έλευθ. Βενιζέλου κατά την τριετή τυραννικήν περίοδον του 1917—1920. Ο κ. Παρασκευόπουλος υπήρξεν άρχηγός του έν Αθήναις Σώματος Στρατού τδ όποίον είχε τότε ενεργήσει τόσας και τόσας συλήψεις, τόσους και τόσους έκτοπισμούς. Υπό την έποπτείαν του κ. Παρασκευοπούλου, άρχιστρατήγου έν Μ. Ασία διενεργήθη ή ψηφοφορία τών άνδρών του μετώπου την όποιαν έστιγματίσας και αυτός ακόμη έ κ. Στεργιάδης. Ίσως όμως ό κ. Παρασκευόπουλος έθεωρήθη ούδ'ε τ'ε ρ'ο π'ο η θεί ες ένεκα τής έξαιτούς άπουσίας του καθ' ήν έρέμβαζεν έν Παρισίοις στέλλων από καιρού εις καιρόν φιλολογικάς άνταποκρίσεις εις τας Βενιζελικάς έφημερίδας, περί εκπαιδεύσεως, περί Μπολσεβικισμού και περί παντός έπιστητού. "Αν ούτως έχει τδ πράγμα ούδέν έχομεν ν' άντεϊπώμεν, παρατηρούντες απλώς ότι οίδεμία πάροδος του χρόνου είναι ικανή δια

τήν παραγραφήν έν τή συνειδήσει του λαού ώρισμένων άμαρτημάτων.

Ο κ. Παρασκευόπουλος ύπόσχεται ότι θά παραμείνη έκτός τών κομμάτων. Έάν δέν άπατώμεθα όμως αί συναντήσεις του μετά του κ. Πολίτου και αί δι' άλληλογραφίας συνεννοήσεις του με τόν κ. Βενιζέλον, πριν ή κατέλθη εις την Ελλάδα, άποδεικνύουν ότι ή κάθοδος του κ. Παρασκευοπούλου και ή άνάληψις τής Κυβερνήσεως ύπ' αυτού, είναι τδ σύνθημα τής άνασυντάξεως και άνασυνθέσεως του πρό πολλού διεσπασμένου Βενιζελισμού.

Εκείνοι, οί έν του άντιβενιζελικού στρατοπέδου πολιτευόμενοι, οί τινες ή λ'π'ι-σαν επί την «κατάστασιν» του κ. Παγκά-λου, καλούνται νά πανηγυρίσωσι τώρα με την πλήρη Βενιζελοποίηση τής «καταστάσεως».

Απέναντι τής νέας καταστάσεως ή θέσις του άντιβενιζελικού πολιτικού κόσμου είναι σαφώς διαγεγραμμένη. "Οφείλει ούτως νά παραμερίση προσωπικάς έριδας και προσωπικάς φιλοδοξίας, αίτινες είναι άδιανόητοι, άφ' ής εξέλιπον βιαίως αί όντως μεγάλαί άντιβενιζελικάί πολιτικάί φησιολογίαι. Έκτιμών έν ιδιαιτέρως τας πολιτικάς άρετάς τών κατ' πάντα αξιοτίμων κυρίων Δεμερτζή, Μεταξά, Τσαλδάρη, Μπονσιού, Βοζίκη και Ενδοκρατιάδου και πιστεύομεν ότι μία κοινή επιτροπή αποτελούμενη έξ αυτών, υιθεμένη δέ υπό την επίτιμον προεδρείαν του κ. Γεωργίου Σιγγιτί, δύναται νά διεκδικήση τελεσφόρως την νίκην κατ' ιδόν μέλλοντα νά διεξαχθή προσεχώς πολιτικόν άγώνα.

Η σύμπραξις αυτή είναι ή μόνη, ήτις δύναται υπό τινά έννοιαν ν' άναπληρώση

την ἑλλειψιν ἐνὸς μεγάλου ἀρχηγού, ὡς ὁ Δημήτριος Π. Γούναρης. Ἡ σύμπραξις αὕτη εἶναι ἐκείνη ἣτις προκαλεῖ ἀμέριστον τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ κόμμου ὁλοκλήρου, εἶναι ἐκείνη ἣτις θὰ οἰσσηλαίῃ τὸν λαὸν καὶ θὰ δημιουργήσῃ τὸ κατακλυσμιᾶν ἐκεῖνο ρεῦμα, ὡς τὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920, τὸ ὁποῖον θὰ σαρώσῃ πᾶν ἐμπόδιον τιθέμενον πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σιραγαλιστῶν τῶν ἐλευθεριῶν του. Ἡ σύμπραξις αὕτη εἶναι ἐκείνη ἣτις δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ἐκ τῆς ἀνάγκης νὰ νικῇ ἡ σωμεν. Ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ τῆς ὑποχρέωσως τοῦ πολιτικοῦ ἀντιβενιζελικοῦ κόμμου πρὸς τὴν Ἱερὰν Μνήμην τῶν τετιμημένων ἡμῶν νεκρῶν, ἣτις ζητεῖ τὴν δικαίωσιν τῶν πατριωτικῶν αὐτῶν προθέσεων.

Ἡ μετάδοσις τοῦ ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Π. Τσαλδάρη εἰς Θεσσαλονίκην καὶ

αἱ ὑπ' αὐτοῦ γινόμεναι δηλώσεις τόσο πρὸς τοὺς δημοσιγράφους ὅσον καὶ κατὰ τὴν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ γινομένην ἐν τῇ Λέσχῃ τοῦ κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων δεξιῶσιν, ἀπηχοῦν λίαν ἱκανοποιητικῶς πρὸς τὴν ἀλγούσαν ἐκ τῆς νέας δοκιμασίας ἀντιβενιζελικὴν ψυχὴν. Τὰ δύο μεγάλα ἀντιβενιζελικά κόμματα, ἀπεδείχθη ὅτι διαπνέονται ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῆς εἰλικρινοῦς συμπράξεως κατὰ τὸν ἐπικείμενον πολιτικὸν ἀγῶνα. Ἀπεδείχθη ἀκόμη ὅτι τὰ δύο ταῦτα μεγάλα κόμματα εὐρίσκονται ἐν στενωπότητι ἐπαφῇ πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ἔχουν πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἱστορικῆς αὐτῶν ἀποστολῆς. Οἱ κ. κ. Ἰωάν. Μεταξᾶς καὶ Π. Τσαλδάρης, θ' ἀποδοῦν ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ λαοῦ, ἂν καταστήσουν τὴν σύμπραξιν γεγονός.

«Οἱ καιροὶ οὐ μένεται!»

Μ.

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ ἐν Γιουγκοσλαυῖα ἐσωτερικὴ κρίσις, ὡς ἐξελλίσσεται, παρουσιάζει φαινόμενα οἰκτρᾶς ἀποσυνθέσεως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ καθεστώτος. Τὸ μέγα ριζοσπαστικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ γηγραιοῦ πολιτικοῦ Πάσιτς συνετέλεσε κατὰ τὸ μέγιστον μέρος εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος τῶν Γιουγκοσλαύων, εὐρίσκεται ἤδη ὑπὸ διάλυσιν. Ἰσχυρὰ ὁμάς, ἀποσπασθεῖσα ἐξ αὐτοῦ, ὤρισεν ἰδίαν Λέσχην, θεωρεῖται δὲ λίαν πιθανόν ὅτι πρὸς τὴν Λέσχην ταύτην θὰ προστρέξουν πλείστα ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὰ ἰσχυρότερα στελέχη τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος. Ἀφ' ἑτέρου τὸ κόμμα τῶν Κροατῶν ὑπέστη ἀληθῆ ταπείνωσιν ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ ἀρχηγοῦ του Στεπᾶν Ράδιτς, ἀποδεχθέντος ἔνεκα λόγων ἀκατανόητων ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἐνεργοῦς πολιτικῆς ζωῆς ἐπὶ δύο μῆνας. Ἡ κυβέρνησις Οὐζούννοβιτς, τετράκις μέχρι τοῦδε ἀνασχηματισθεῖσα, θεωρεῖται ὅτι ἐξέπεσε τελείως εἰς τὴν συνειδησιν τῶν πολιτῶν. Ἀνεμος ἀπελπισίας πνέει καθ' ὅλην τὴν χώραν, αἱ δὲ ἀποκαλυφθεῖσαι σοβαρώταται καταχρήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐνέχονται πλείστοι ὑπουργοὶ παλαιότερων κυβερνήσεων, ὡς καὶ αὐτὸς προσωπικῶς ὁ υἱὸς τοῦ τέως πρωθυπουργοῦ κ. Πάσιτς, ἐνέπνευσαν εἰς ὅλην τὴν χώραν βαθύτατον αἶσθημα ἀπο-

καρδιώσεως. Αὕτη ἡ ἠθικὴ ὑπόστασις τοῦ σερβικοῦ λαοῦ ἐκλονίσθη καὶ ἡ Σερβία νοσεῖ ἠθικῶς, λόγῳ τοῦ εὐρύτατα μεταδιδόμενου μολύσματος τῶν καταχρήσεων καὶ τῆς φθορᾶς τῶν συνειδήσεων.

Οἱ Κροάται, μολοντί πρὸ ἐλαχίστου χρόνου κατεψήφισαν τὴν κυβέρνησιν Πάσιτς καὶ μετ' αὐτὴν καὶ τὴν κυβέρνησιν Οὐζούννοβιτς, ἠναγκάσθησαν πρὸ ἀδιεξόδου εὐρισκόμενοι νὰ δώσουν κατόπιν εἰς αὐτὴν ψήφον ἐμπιστοσύνης, ἀδεξιῶς δικαιολογούμενοι ὅτι ἡ πρότερον δοθεῖσα ἀποδοκιμαστικὴ ψήφος ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα παρεξηγήσεως. Ἀλλ' ἤδη πρόσφατοι τηλεγραφικαὶ πληροφορίες ἐκ Βελιγραδίου ἀναφέρουν ὅτι οἱ Κροάται προετοιμάζουν νέαν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς κυβερνήσεως Οὐζούννοβιτς, ἀποπειρώμενοι νὰ ρίψουν αὐτὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἰταλοσερβικῶν Συμφωνιῶν. Ποῖα θὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας τῆς κροατικῆς ἀποπειρας, βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ προῖδωμεν ἀπὸ τοῦδε. Τὸ μόνον βέβαιον εἶναι ὅτι οὔτε τὸ ριζοσπαστικὸν κόμμα δύναται ἀνευ τῆς συμπράξεως τῶν Κροατῶν νὰ σχηματίσῃ μόνιμον κυβέρνησιν, οὔτε ἡ σύμπραξις τῶν ριζοσπαστῶν πρὸς τοὺς Κροάτας εἶναι δυνατόν νὰ συνεχισθῇ.

Σχετικῶς πρὸς τὸ μέγα ζήτημα τῶν κα-

ταchrήσεων, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἤδη σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὰ ἐνδιαφέρον ὁλοκλήρου τοῦ σερβικοῦ λαοῦ ἐγνώσθη σήμερον ὅτι ἐκτὸς τῶν δύο πολιτικῶν ἀρχηγῶν Δαυῖδοβιτς καὶ Πριμπίτσεβιτς κατέθεσαν ἐπερωτήσεις εἰς τὴν Σκουψίναν καὶ πολλοὶ βουλευταὶ ἀνήκοντες μέχρι τοῦδε εἰς τὸ ριζοσπαστικὸν κόμμα. Διὰ τῶν ἐπερωτήσεων τούτων καλεῖται ἡ κυβέρνησις, ὅπως σχηματίσῃ μεγάλην ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν ἐντυτάτης δικαιοδοσίας, ἡ ὁποία νὰ ἐλέγξῃ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Οἱ αὐτοὶ βουλευταὶ ὑπέβαλον ἐπίσης σχέδον νόμου περὶ καταχρήσεων καὶ ἐζήτησαν ὅπως τόσο αἱ ἐπερωτήσεις ὅσον καὶ τὸ νομοσχέδιον χαρακτηρισθῶν ὡς φύσεως κατεπειγούσης καὶ συζητηθῶν πρὸ παντὸς ἄλλου. Ἡ Σκουψίνα, ἐπαναλαβοῦσα τὰς ἐργασίας τῆς τῆν 25ην Μαΐου, καθώρισε τὴν ἡμερησίαν διάταξιν διὰ τὰς προσεχείς συνεδριάσεις, ἀπορρίψασα προκαταβολικῶς πάσας τὰς προτάσεις. Τοῦτο θεωρεῖται ὡς μία ἐνδειξις ὅτι ὁ κ. Οὐζούννοβιτς, προσπαθῶν νὰ συγκεντρώσῃ τὰ λείψανα τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος, ἀποφασίζει νὰ ἀντιμετωπίσῃ θαρραλέως τὴν κατάστασιν, δίδων ἀποφασιστικὴν μάχην. Ὁ σημερινὸς πρωθυπουργὸς τῆς Γιουγκοσλαυῖας, ἐπισείων τὸ φάσμα τοῦ ἀδιεξόδου καὶ τὸν κίνδυνον τῆς τελείας κοινοβουλευτικῆς ἀποσυνθέσεως, ἐπιχειρεῖ νὰ τρομοκρατήσῃ τοὺς ἀντιπάλους του.

Ἐν Ρουμανίᾳ αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαί, διεξαχθεῖσαι παρὰ τῆς κυβερνήσεως Ἀβερέσκο, ἀπέβησαν ὑπὲρ αὐτῆς, ὡς ἦτο λίαν ἐπόμενον. Πληροφορίαι ἐκ Βουκουρεστίου ἀναφέρουν ὅτι, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε συγκεντρωθέντα ἀποτελέσματα, ἡ κυβέρνησις θὰ συγκεντρώσῃ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Αἱ

αὐταὶ πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι μόνον 70 ο)ο τῶν Ρουμάνων ἐκλογέων εἶχον ἐφοδιασθῇ διὰ βιβλιαρίων καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν μόνον οἱ ἡμίσεις προσῆλθον εἰς τὰς κάλπας. Ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ρουμανικοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ὀρίζοντος τὴν κατανομήν τῶν ἐδρῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, ἐξασφαλίζει τὴν πλειοψηφίαν. Ἡ ἀντιπολιτευσὶς μαίνεται ἰσχυριζομένη ὅτι αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ἀντικανονικῶς καὶ ὅτι ὄργια νοθείας καὶ τρομοκρατίας τῶν ἐκλογέων παρὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἔλαβον χώραν καθ' ὅλην τὴν Ρουμανίαν καὶ κατ' ἐσχῆν εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιφερείας.

Νεώτερα τηλεγραφήματα γαλλικῆς πηγῆς, περιέχοντα ἐπισήμους ἀνακοινώσεις, ἀναφέρουν περίλαμπρον νικὴν τῶν Γάλλων ἐν τῷ Μαροκινῷ πεδίῳ. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν παραδίδεται ἀνευ ὁρῶν εἰς τὰς γαλλικὰς ἀρχὰς καὶ ἡ ἐπανάστασις τερματίζεται τελειωτικῶς. Ἐν Οὐγγαρίᾳ ἡ ἀρξαμένη δίκη τῶν παραχαρακτῶν φαίνεται ἐστερημένη οἰουμένηποτε πολιτικοῦ χαρακτήρος. Ἐν Γαλλίᾳ ἡ τιμὴ τοῦ νομίσματος παρουσιάζει ἐλαφρὰν βελτίωσιν, ἀνακοπέντος τοῦ ὑποτιμητικοῦ πανικοῦ. Ἡ Σοβιετικὴ κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μέγα δάνειον παρὰ Γερμανῶν κεφαλαιοῦχων, παρέχουσα ὡς ἀντάλλαγμα πλείστα προνόμια. Ὁ πρῶτος Γερμανὸς ἀρχικαγκελλᾶριος Βίρτ, παραμένων ἐν Μόσχᾳ, διεξάγει τὰς σχετικὰς διαπραγματεύσεις.

PROBUS

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» θὰ δημοσιεύῃ κριτικὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἀποστέλλομένων αὐτῇ βιβλίων.

ΣΗΜΕΡΟΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ 30 ΜΑΪΟΥ

κυκλοφορεῖ εἰς 30.000 φύλλα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα εἰς μέγα σχῆμα

Ἡ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ἔργον τῶν ἀγροτικῶν καὶ χωρικῶν τάξεων τῆς Ἑλλάδος.

Συνεργασία τῶν κορυφαίων εἰδικῶν διὰ τὰ ἀγροτικά.

Ζητήσατέ τὴν εἰς ὅλα τὰ ὑποπραχτορεῖα τῶν ἐφημερίδων. Τιμὴ εὐλοῦ δραχμὴ μία.

σμου, της οποίας άπαρχή εγένετο ένταύθα. Καταλήγων ο κ. Μάνος προσέθηκεν διευκρινίζοντα στοιχεία έτοιμοι να ακολουθήσωμεν τους άρχηγους ήμων εις τον κοινόν άγώνα προς άποκατάστασιν των λαϊκών έλευθεριών και ευημερίαν της πατρίδος».

Ο κ. Τσαλδάρης άπαντών ηνχαρίστηκε διά την πρόσκλησιν της Δέσσης και τας γενομένας προς αυτόν εκδηλώσεις. Προχωρών συνεχάρη τον κ. Μάνον διά τας εκφρασθείσας αντιλήψεις προς σύμπραξιν του αντιβενιζελικού κόσμου.

Κατά την δεξίωσιν ο κ. Τσαλδάρης άνέπτυξε διεξοδικώτερον τους σκοπούς της

συνπράξεως του αντιβενιζελικού κόσμου, επεκράτησε δέ μετὰ των παρευρεθέντων πνεύμα ειλικρινούς συνεργασίας.

Εις την χορείαν των όργάνων του ήμερησίου αντιβενιζελικού Τύπου Αθηνών προσετέθη από της παρελθούσης Κυριακής νέος σθENAρδός παράγων, ή «Πρόδοος», του γνωστού δημοσιογράφου κ. Κωνσ. Νταϊφά, της οποίας την διεύθυνσιν ανέλαβεν ο εκ των εκλεκτών συνεργατών της «Νέας Εποχής» κ. Διον. Κόκκινος.

Προς την «Πρόδοον» ή «Νέα Εποχή» εύχεται ολοφύγως πᾶσαν εύδοκίμησιν:

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Κατά την διαφεύσαν εβδομάδα ή χρηματιστηριακή μας αγορά διετέλεσε πλήρως υπό το κράτος της έντυπώσεως της αναγγελθείσης ειδήσεως περί παροχής των άμερικανικών πιστώσεων. Η μη όριστική αναγγελία της ύπογραφης της συμβάσεως ταύτης όμοῦ με διάφορους άλλας κυκλοφορούσας φήμας έσχον ως αποτέλεσμα την παραγωγήν παρά τοις χρηματιστηριακοῖς κύκλοις τοιαύτης νευρικής εξέσεως και άνησυχίας, ώστε πλείστοι να όσιν αί μεταπτώσεις της αγοράς και μάλιστα αλληπάλληλοι και συνεχείς.

Αξιοσημείωτον τυγχάνει το γεγονός ότι ο κερδοσκοπικός πυρετός επεκταθείς και έξω του στενού χρηματιστηριακού περιβάλλου κατέλαβε και ανθρώπους επιστήμονας και επαγγελματίαι, μηδεμίαν τακτικήν έπαφην και σχέσιν έχοντες προς το χρηματιστήριον.

Το τοιοῦτον καθίσταται λυπηρότερον επί τοσοῦτον έφ' όσον, ως γνωστόν, οἱ οὔτως άναμνυόμενοι παῖνται, άσθενή έχοντες την οικονομικήν και ψυχικήν άνοχήν, είναι έτοιμοι εις την πρώτην αστάθειαν της ροπής των διακυμάνσιν την άνωτέραν των 10 μονάδων ή εις το πρώτον ένάντιον φύσημα έτέρου ψυχολογικού παραύγοντος, να σπεύσωσιν όμαδικώς και πανικόδμητως ν' άπορρίψωσι τὰς υπό αὐτῶν κατεχομένας ποσότητας, όπερ άναμφιβόλως συντελεῖ εις την επιδείνωσιν και την διατάραξιν της χρηματιστηριακής μας καταστάσεως.

Αί τιμαί του ξένου συναλλάγματος, βιαιώς πιεσθείσαι εκ της αναγγελίας της ειδήσεως των άμερικανικών πιστώσεων, κατήλθον εκ των 398 δραχμῶν κατά λίραν εις τὰς 354 τοιαύτας, διὰ ν' άνέλθωσι και πάλιν εις τὰς 385.50, άφ' οῦ

σημείον περί το τέλος της εβδομάδος υπεχώρησαν εις τὰς 365 περίπου, και άνήλθον τελικώς εις τὰς 375.

Καταστροφαι οὐχ' ήττον έσημειώθησαν έν λίαν περιωρισμένῳ κύκλῳ, έλαχίστων γραφείων, δηλωσάντων άδυναμίαν πληρωμής.

Η τοιαύτη νευρική της συναλλαγματικής αγοράς δεν ήδύνατο εἰμὴ νά άσκήσῃ την επίδρασιν αὐτῆς και επί της αγοράς των χρεωγράφων. Αί τιμαί των διαφόρων τίτλων και αξιών, με διακυμάνσεις άσημάντους εκτάσεως, παρέμειναν εις τὰ αὐτὰ σχεδόν της προηγούμενης επίπεδα, με γνώρισμα όμως χαρακτηριστικόν την εκδήλωσιν χαλαρότητος και άπραξίας έν ταις συναλλαγαῖς.

Η προθεσμία της εφαρμογῆς του νέου Δασολογίου παρατάθη μέχρι της 30 Ιουνίου τ. έτους, έλπιζομένης της έντός της προθεσμίας ταύτης συνάψεως των έμπορικῶν μετὰ της Αγγλίας και Γαλλίας συμβάσεων. Προς τοῦτο, ως άνεκοινώθη, άποστέλλεται ο παρά τῷ ύπουργείῳ των Έξωτερικῶν Διευθυντής του Συμβατικού κ. Βούρος εις Παρίσιους και Λονδίνον, ίνα διεξαγάγῃ τὰς τελικάς διαπραγματεύσεις.

Διά Διατάγματος το ποσοστόν της φορολογίας των σιγαρέττων όρίζεται διά την α' και β' ποιότητα εις 270 δραχ. κατά χιλόν αντί 222 εις δέ μέχρι τοῦδε άνήρχετο. Όσαῦτως έπετράπη ή έλευθερία εισαγωγῆς σιγαροχάρτου υπό των καπνοβιομηχάνων, του Κράτους άπαλλασσομένου οὔτως της παροχής τοιοῦτου εις αὐτοῦς ως μέχρι τοῦδε συνέβαινεν. Η εκ του μέτρου τοῦ

του ωφέλεια του Κράτους ύπολογίζεται εις 24 εκατομ. δραχ., δέον όμως νά σημειωθῇ ότι θέλουσιν άντιστοιχῶς άποζημιωθῇ τὰ εργοστάσια Απιδώτη και Ρέσσον (Θεσσαλονίκης), εις α' μέχρι τοῦδε παρσκευάζετο το κρατικόν σιγαροχάρτον.

Κατόπιν της αύξήσεως της φορολογίας των σιγαρέττων οἱ καπνοβιομηχάνοι προσέβησαν εις νέαν αύξησιν της τιμῆς των.

Παρά του ύπουργείου των Οικονομικῶν άνακοινούται, ότι καταρτίζεται Νομοθ. Διάταγμα δι' οῦ άνασυνιστάται ή Στατιστική ύπηρεσία του Κράτους εις άυτότελῃ οργανισμόν, ύπαγόμενον εις το ύπουργεῖον Γεωργίας.

Εις την νέαν Διεύθυνσιν της Στατιστικής θέλουν συγκεντρωθῇ άπαντα τὰ παρά τοις διαφόροις ύπουργείοις λειτουργούντα τμήματα Στατιστικῆς.

Δέν δυνάμεθα εἰμὴ νά έπικροτήσωμεν την λήψιν του μέτρου τοῦτου. Οὔδενός διαφεύγει την αντίληψιν ότι ή παρ' ήμῖν έλλειψις στατιστικῆς ύπηρεσίας ένεφάνιζε το Έλληνικόν κράτος εις τὰς ένεργείας αὐτοῦ ως άτομον βαδίζον τυφλῶς έν τῷ σκότει.

Η συγκληθεῖσα την 15ην Μαΐου, τῇ αἰτήσει τοῦ 1)5 του αριθμοῦ των μετόχων έκτακτος Γενική Συνέλευσις των μετόχων της Πανελληνίου Τραπεζῆς εξέλεξε διά ψήφων 1.700, επί 2.500 παρασάντων, ως Πρόεδρον του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπεζῆς τον κ. Χαρο. Εὔταξιαν.

Η συνέλευσις, αἰτήσῃ της μειονοψηφίας και τῇ προθύμῳ συναινέσει του Διοικητ. Συμβουλίου, άνέβαλε τὰς εργασίας αὐτῆς διά την 14ην Ιουνίου, ίνα καταστή δυνατή ή μέχρι της εποχῆς εκείνης γνωστοποίησις του ποσίσματος του διενεργουμένου παρά του Έργουγείου, έλέγχου επί της έν γένει διαχειρίσεως της Τραπεζῆς, όν έλεγchon εξήτησεν αὐτό τοῦτο το Διοικητ. Συμβούλιον.

Οὐχ' ήττον κατά την συγκληθεῖσαν έκτακτον συνέλευσιν της 15ης Μαΐου άνεγνώσθη ή έκθεσις του Γεν. Διευθυντοῦ της Τραπεζῆς κ. Πρέκας επί της ὅλης καταστάσεως της Τραπεζῆς και της εξέλιξεως των εργασιῶν αὐτῆς, ήτις ένεποίησεν άρίστην και λίαν ικανοποιητικήν έντύπωσιν εις τοὺς μετόχους, καταδειχθείσης της περισκεφέσεως και της συνετῆς μερίμνης μεθ' ής το Διοικητικόν Συμβούλιον, και ιδίαι ο

κ. Πρέκας, προβαίνει εις την εκάστοτε διαχείρισιν των προκυπόντων ζητημάτων και εις την έν γένει συστηματικήν όργάνωσιν και επέκτασιν του κύκλου των εργασιῶν της Τραπεζῆς.

Εἶναι άληθές ότι, ή μέχρι τοῦδε διοίκησις των ύποθέσεων της Πανελληνίου Τραπεζῆς, ως εκ της άτασθάλου διαχειρίσεως και των διηνεκῶν προστριβῶν μελῶν τινων του Διοικητικού Συμβουλίου, δέν υπήρξεν εις το ὕψος εις ο' ωφέιλε και ήδύνατο νά εἶναι. Οὐχ' ήττον ο νέος Γενικός Διευθυντής αὐτῆς κ. Πρέκας, προσῶς εις βαθμιαίαν και επιτυχῇ εκκαθάρισιν και άναδιοργάνωσιν της Τραπεζῆς, συνετέλεσεν, ώστε ή εξέλιξις των εργασιῶν αὐτῆς νά λάβῃ την ὄθησιν και την κίνησιν, ήν πράγματι από των πρώτων ήμερῶν της ωφέιλε νά άναπτύξῃ.

Η άλματική πρόδοος των εργασιῶν της καταδεικνύεται εκ των εξῆς αριθμῶν: Σύνολον καταθέσεων την μέν 30 Ιουνίου 1925 δραχ. 3.886.000, την δέ 31 Δεκεμβρίου π. έτ. δραχ. 12.270.000. Σύνολον κινήσεως την 30 Ιουνίου π. έτ. 12.000.000 δραχ., την 31 Δεκεμβρ. του αὐτοῦ έτους 27.307.000. Οἱ αριθμοῖ οὔτοι εἶναι ικανοί νά καταδείξωσι το κύρος και την έμπιστοσύνην, ήν απέκτησεν ή Τράπεζα παρὰ τῷ έμπορικῷ κόσμῳ και ταις λαϊκαῖς τάξεσιν.

Π. Ε. Κ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὰ γραφεῖα του «Λευκώματος των Αγωνιστῶν»—δῶς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5—Κήπος Κλαυθμοῦ 5—πωλεῖται ή πεντάτομος

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀδετος δραχμας 350

Χρυσόδετος δραχμας 450

Χάριν των έν ταις Έπποχῆαις συνδρομητῶν και άναγνωστῶν της, ή «Νέα Εποχή» άναλαμβάνει νά άποστέλλῃ το έργον τοῦτο εις τὰς άνωτέρω τιμάς, έλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Τυπογραφικά Καταστήματα

«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

[Αφιερωθείς εις τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος]

Ἀπὸ τινος, ἐπὶ κυβερνήσεως Παγκάλου, ἤρχισε νὰ συντελεῖται ζωντὰ ζύμωσις γύρω ἀπὸ τὴν διεθνή κατεύθυνσιν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ταξίδιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Δ. Ρούφου εἰς Ρώμην καὶ αἱ συνομιλίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰταλοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Μουσολίνι ἐδωκαν ἀφορμὴν νὰ γραφῇ καὶ νὰ πιστευθῇ—ἰδίᾳ εἰς τὸ ἐξωτερικόν—ὅτι ἡ Ἑλλὰς προσεδέθη εἰς τὸ ἄρμα τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας. Ὁρισμένοι ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ρώμης, κυρίως δὲ μία ἡμιεπίσημος δήλωσις ὅτι τὸσον ἡ Ἰταλία ὅσον καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν δύνανται νὰ συμφωνήσουν μετὰ τῶν ἄλλων Δυνάμεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφοπλισμοῦ ἐνδημιούργησαν καταφανῆ τὴν παρεξήγησιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ἰταλία συμβαδίζουν εἰς τὸ διπλωματικὸν πεδίου, καίτοι, κατὰ τὰς αὐτὰς πάντοτε φήμας, δὲν θεωρεῖται πιθανὴ ἡ ὑπαρξίς μυστικῆς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν συνθήκη.

Περίξ τῶν πληροφοριῶν τούτων συνδυαζομένων πρὸς ὠρισμένας ἐκδηλώσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξεκολάφθη δολοκλήρον μυθιστόρημα, παρουσιάζον τὴν Ἑλλάδα ὄργανον τοῦ κ. Μουσολίνι καὶ σύμμαχον αὐτοῦ εἰς διαφόρους ὑπερρελιστικὰς ἐνεργείας. Τὴν παρεξήγησιν ἐνέτεινε, ὡς ἦτο φυσικόν, καὶ ἡ ὁμοιότης τῶν κυβερνητικῶν συστημάτων τὰ ὁποῖα διέπουν τὰς δύο χώρας.

Ὡς εἶνε εὐνόητον, αἱ φήμει αὗται δὲν εὗρον εὐμενὴ ἀπήχησιν εἰς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην, ἡ ὁποία ἀντλῶσα τὰς πληροφορίες τῆς ἀπὸ πηγὰς συχνάκις ἀνθελληνικὰς διείδε κινδύνους διὰ τὴν Μεσογειακὴν εἰρήνην καὶ ἀπειλὴν διὰ τὴν σημερινὴν πολιτικὴν κατάστασιν εἰς τὴν Ἑγγύς Ἀνατολήν. Διὰ τὸν ξένον τύπον καὶ πιθανώτατα διὰ τὰς ξένας κυβερνήσεις ἡ σύμπραξις Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας εἶνε γεγονός.

Ἐν Ἑλλάδι πῶς πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὸν ἀντίτυπον τῶν φημῶν τούτων; Ἰδοὺ ἐν ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐλπίζομεν ὅτι ἀπασχολεῖ τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν.

Καὶ ἐὰν μὲν ὑπῆρχε πράγματι συμμαχία Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος ἡ ἀπάντησις θὰ ἦτο μία: Ἐφ' ὅσον ὑπάρχη τοιαύτη ἰσχυρὰ συμμαχία δὲν

εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διαψεύσωμεν τὰς κυκλοφορούσας φήμας οὐδὲ νὰ ἀπαρνούμεθα τὴν φιλίαν τῆς Ἰταλίας.

Ἡ συμμαχία ὅμως αὕτη δὲν ὑφίσταται. Ἰσως ὑπάρχουν φιλικαὶ διαθέσεις ἀπὸ μέρους τῆς Ρώμης, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ὅπως δὲν ἐξεδηλώθησαν ἐ μ π ρ ὁ ἄ κ τ ω ε ἰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ζητήματός τινος ἡ διπλωματικῆς τινος περιπλοκῆς εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ ἡ Ἑλλὰς.

Συμφέρον, συνεπῶς, ἔχει ἡ Ἑλλὰς νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην ὅτι δὲν συνδέεται μετὰ τῆς Ἰταλίας στενωτέρον ἢ ὅσον μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἢ τῆς Γαλλίας. Θὰ ἦτο πραγματικὴ ζημία διὰ τὴν χώραν νὰ παρουσιάζετο ὡς συνδεδεμένη στενωδῶς μετὰ τῆς Ἰταλίας καὶ συγχρόνως νὰ μὴ ὑπολογίζῃ ἐπὶ τοιαύτης συμμαχίας, ἐφ' ὅσον πραγματικῶς δὲν ὑπάρχει.

Ἢδὲ ἐκ τῶν φημῶν τούτων καὶ ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶς φιλικῶν σχέσεων τῆς Κυβερνήσεως Παγκάλου μετὰ τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας αἱ κυβερνήσεις τῶν φίλων πρὸς τὴν Ἑλλάδα Δυνάμεων, ὡς εἶνε ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, αἱ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, ἤρχισαν νὰ πιστεύουν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἑλληνοϊταλικῆς συμπράξεως. Μεταξὺ τῶν ἀνησυχούντων Κρατῶν ὀφείλομεν νὰ συγκαταλέξωμεν καὶ τὴν Τυρκίαν, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ τὴν Ρουμανίαν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ Βαλκανικὰ Κράτη δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀνησυχῶμεν ἰδιαίτερος, καίτοι καθ' ἡμᾶς, ἡ καλλιτέρα διπλωματία εἶνε ἡ εὐλικρίνεια. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰς Μεγάλας Δυνάμεις.

Ἡ κυβερνήσις εἶνε εἰς θέσιν νὰ γνωρίξῃ ποῖαν ψυχρότητα προεκάλεσαν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Λονδίῳ αἱ τελευταῖαι φιλικαὶ πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἐκδηλώσεις τῆς Ἑλλάδος. Εἶνε ἐπίσης εἰς θέσιν νὰ προῖδῃ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποῖους δύναται νὰ προκαλέσῃ ἐνδεχομένη παράστασις τῆς σημερινῆς καταστάσεως.

Δὲν εἶνε ἄγνωστον εἰς πόσον λεπτὴν θέσιν εὐρίσκεται ἡ Ἑλλὰς τὸσον γεωγραφικῶς ὅσον καὶ πολιτικῶς. Ἡ μόνη πολιτικὴ τὴν ὁ-

ποῖαν δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ σήμερον συνοψίζεται εἰς τὴν φιλικὴν στάσιν ἀπέναντι τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Θὰ ἦτο ἔγκλημα ἐὰν ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ἐσκέπτετο νὰ ἀκολουθήσῃ ἀντίθετον πολιτικὴν. Ὅπως παρουσιάζεται σήμερον ἡ διεθνὴς κατάστασις ἀποτελεῖ πραγματικὸν κίνδυνον διὰ τὰ μικρὰ Κράτη, ὡς ἡ Ἑλλὰς, νὰ ἀκολουθοῦν τυφλῶς τὴν πολιτικὴν μιᾶς Δυνάμεως. Τὸ πάθημα τῆς Πολωνίας εἶνε χαρακτηριστικόν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Προσδεθείσα, εἰς τὸ ἄρμα τῆς Γαλλίας καὶ ἀκολουθοῦσα τυφλῶς τὰς ὑποδείξεις τῆς διέτρεξε περισσοτέρους κινδύνους ἢ ἐὰν δὲν συνδέετο τὸσον στενωδῶς μετὰ μιᾶς Μεγάλης Δυνάμεως. Τοὺς κινδύνους τούτους φαίνεται ὅτι ἀντελήφθησαν ἰσχυρὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Πολωνοί.

Βεβαίως ἡ Ἑλλὰς δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν τῆς Πολωνίας οὐδὲ ἀπειλεῖται ἀπὸ ἰσχυροὺς γείτονας. Ἡ ἀναλογία ὅμως εἶνε προσαγνή. Ἐφ' ὅσον ἀκόμη αἱ δυνάμεις, τὸ κύρος καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν διαφόρων Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν δὲν καθωρίσθησαν θὰ εἶνε πρόωρον νὰ

καθορίζωμεν ἡμεῖς σήμερον ἄνευ δισταγμῶν καὶ ἄνευ ἐξασφαλίσεων ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, ἥτις νὰ δεσμεύῃ τὴν Χώραν εἰς τὸ μέλλον.

Παραμένοντες ἐκτὸς συμμαχίας μετὰ μιᾶς ἢ ἄλλης Μεγάλης Δυνάμεως δὲν διατρέχομεν κινδύνους, ἐφ' ὅσον ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν μικρῶν Κρατῶν. Ἀργότερον ὅταν ἡ διεθνὴς κατάστασις διαμορφωθῇ πληρέστερον καὶ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ ὥρα τῶν συμπράξεων ἐσήμερος θὰ εἶνε πάντοτε καιρὸς νὰ ἐκδηλώσωμεν ποῦ κλίνουν τὰ συμφέροντα τῆς χώρας—καὶ ὅχι βεβαίως ποῦ μᾶς ὀδηγοῦν αἱ συμπράξεις μας. Πρωτοβουλίαν πάντοτε δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διεθνή διπλωματικὴν κωνίστραν. Διὰ τὴν νὰ δημιουργήσωμεν ἐχθρας μετὰ Κρατῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἀργότερον θὰ παρασταῇ ἀνάγκη νὰ συνδεθῶμεν καὶ νὰ δημιουργῶμεν σήμερον ἄνευ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης στενὰς φιλίας μετὰ Κρατῶν, μεθ' ὧν ἴσως ἀργότερον θὰ μᾶς χωρίσουν σθεναραὶ διαφοραί.

ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

Ὁμιλοῦσι περὶ σταθεροποίησιν τοῦ συναλλαγματος, ἢ μᾶλλον περὶ σταθεροποίησιν τῆς δραχμῆς, ἐναντι τῶν ξένων ὑγιῶν νομισμάτων καὶ δὴ τῆς Ἀγγλικῆς λίρας. Καὶ προτείνουν διάφορα πρὸς τοῦτο μέσα καὶ συστήματα, ἄλλοι μὲν φρονούντες ὅτι πρέπει ἡ σταθεροποίησις αὕτη νὰ γίνῃ περὶ τινὰ τρέχουσαν τιμὴν, ἄλλοι δὲ παραδεχόμενοι ὅτι, κατόπιν ὑπολογισμῶν, δεόν νὰ ἐξευρεθῇ κατὰ προσέγγισιν ἡ πραγματικὴ τιμὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων δεδομένων, περὶ τὴν ὁποίαν τιμὴν νὰ ἐπιδιωχθῇ νὰ γίνῃ καὶ ἡ ποθητὴ σταθεροποίησις.

Θὰ ἦτο τῇ ἀληθείᾳ τοσοῦτον μέγα ἀγαθὸν ἡ ἐπιδιωκόμενη σταθεροποίησις, ὥστε, ἐπιτυχνομένης αὐτῆς, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παύσωμεν ἀποβλέποντες μετὰ τοσαύτης ἀγωνίας καὶ πρὸς αὐτὴν ἀκόμη τὴν τὸσον ἐνδελεχῶς πορευομένην ὑπὸ πάντων ἐξυγίανσιν τοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος. Ἐκαστος φαντάζεται ἄνευ δυσχερείας ποῖα καὶ πόσα ἀγαθὰ ἤξελον προκύψει εὐθὺς ὡς ἤθελεν ἐπιτευχθῇ ἡ σταθεροποίησις. Κατὰπαυσις τῆς ἀβεβαιότητος, τῆς παραζάλης, ἀλλὰ καὶ τῶν ζημιῶν, ὑφ' ὧν κατατρίχεται τὸ ἐμπόριον, καθορισμὸς σταθερῶν τιμῶν διὰ τὰ ἀναγκα-

ῶντα διὰ τὸν βίον ἀγαθὰ, μονιμοποίησις τοῦ διαρκῶς ἤδη μεταβαλλομένου, ἐπὶ τὰ χεῖρα, δυστυχῶς, τιμαριθμοῦ, καὶ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω, προσδιορισμὸς σταθερῶν ἐπαλληλικῶν καὶ ἐργατικῶν μισθολογιῶν. Θὰ ἦτο δυνατόν ὅτι νὰ ἐπέλθῃ, κατὰ μεγίστην προσέγγισιν, τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο, ὅπερ ἐγνωρίζομεν προπολεμικῶς, καθ' ὃ ἡ αὐρίον δὲν ἐνεφάνιζε τὴν τοσοῦτον ἐκνευρικὴν ἀβεβαιότητα, ἣν παρουσιάζει ἡδὴ, ὅποτε πάντε κατέχονται ὑπὸ διαρκούς ἀνησυχίας, ἄλλοι μὲν μὴ τολμῶντες νὰ ἐπιχειρήσωσι τι καὶ ἄλλοι ἀγνοοῦντες πλέον ἢ τὰ μέσα αὐτῶν, ἱκανὰ διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν σήμερον, θὰ ἐξακολουθήσωσι νὰ εἶναι καὶ αὐρίον τοιαῦτα, ἢ θὰ εὐρεθῶσι πρὸ καταστάσεως ἀναποσπαστῆς πάντα ὑπολογισμῶν διακανονισμοῦ τῶν οἰκονομικῶν τῶν.

Ἄλλ' εἶναι ἤρα γε δυνατὴ ἡ ἐπίτευξις τοῦ πολυσυνθέτου τούτου ἀγαθοῦ; Κατὰ Δεκεμβρίου 1924, συγκροτηθέντος ἐν Ἀθῆναις Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Συνεδρίου, ἐρρίφθη ἡ ἰδέα ὑπὸ τινος ἐξεχούσης προσωπικότητος, ἥτις καὶ ἐφέτος πάλιν προὔτεινεν ἕτερον σύστημα βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως, ὅ-

πως, πρὸς τὴν ὑπαρχούσῃ ἀκαλύπτῳ κυκλοφορίᾳ, δημιουργηθῇ καὶ ἑτέρα ἀπολύτως κεκαλυμμένη, μὲ ἀντίκρουσμα εἰς Συνάλλαγμα, προερχόμενον ἐξ ἐξωτερικοῦ δανείου, καθοριζομένης νέας τιμῆς ὑγιᾶς δραχμῆς, καὶ προσδιοριζομένης, κατὰ τρόπον σταθερόν, τῆς ἀξίας τῆς παλαιᾶς δραχμῆς τῆς ὑπαρχούσης ἤδη κυκλοφορίας, ἔναντι τῆς νέας ταύτης χρυσῆς δραχμῆς. Τὸ πρᾶγμα, ἐκ πρώτης ὄψεως, παρουσιάζει τοσοῦτον διαφέρον, ὥστε εὐθὺς ἀμέσως ἢ ἐξέτασιν αὐτοῦ παρεπέμφθη εἰς εἰδικὸν νομισματικὸν Συνέδριον, ὑπερ ὥρισθη ἀμέσως νὰ συνέλθῃ περὶ τὰ μέσα Ἰανουαρίου 1925, πρὸς εξέτασιν, καθόλου μὲν τοῦ νομισματικοῦ παρ' ἡμῶν ζητήματος, ἰδιαίτερα δὲ τοῦ προταθέντος συστήματος.

Δυστυχῶς ὅμως, παρὰ τὸ ἐπαγωγὸν τοῦ προταθέντος μέτρου, καὶ παρὰ τὴν θεωρητικὴν αὐτοῦ ὀρθότητα, ἡ ἰδέα τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐνεφάνισεν ἀμέσως τόσους κινδύνους ἀκριβοῦς ἀσταθείας καὶ διακυμάνσεων, ἀντὶ τῆς ἐπιδιωκομένης σταθεροποιήσεως, τῆς ὑπαρχούσης παλαιᾶς κυκλοφορίας, ὥστε εὐθὺς ἀμέσως ἤρχισεν ἀρρογραφία σοβαρὰ ἐν τῷ τύπῳ κατὰ τοῦ μέτρου, ἀποδεικνυομένου τοῦ ἀνεφαρμόστου αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν γραψάντων, ἐναντίον τοῦ προταθέντος μέτρου ὑπῆρξαν καὶ ἡμεῖς δι' ἀρρογραφίας ἐν τῷ Πειραϊκῷ Τύπῳ. Αἱ δὲ ὑφ' ἡμῶν καὶ πολλῶν ἄλλων προταθεῖσαι ἀντιρρήσεις προὔξενσαν τοσαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε οὐδὲ συνῆλθε κἄν τὸ ὁρισθὲν πρὸς εξέτασιν τοῦ μέτρου τούτου Συνέδριον.

Ἐφέτος πάλιν, προϋτάθη ἐπὶ τῷ αὐτῷ τέλει, τῆς σταθεροποιήσεως δηλαδὴ τῆς δραχμῆς, ἡ σύναψις ἐξωτερικοῦ δανείου 20.000.000 λιρῶν μὲ παραχώρησιν, ὡς ἀσφαλείας τῶν 20 ο)ο τῆς ἀστικῆς παρ' ἡμῶν ιδιοκτησίας. Ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο δὲν προὔχალεσε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων, προφανῶς λόγῳ τῶν δυσχερειῶν, ἃς ἤθελε παρουσιάσει ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ χρόνου, πάντως μακροῦ, ὃν ἤθελεν ἀπαιτήσῃ ἡ πραγματοποίησις αὐτοῦ.

Ἐξ ἄλλου, ὁ πρόεδρος τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλέγχου κ. ROUSSIN, ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως, ἐν καθαρῶς οικονομολογικῷ παρ' ἡμῶν περιοδικῷ, δύο περισπουδάστους μελέτας, δι' ὧν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προπολεμικῆς κατὰ κεφαλὴν κυκλοφορίαν χαρτονομίσματος τῆς νῦν ἀγοραστικῆς ἀξίας τοῦ χρυσοῦ, τῆς σφμερινῆς κατὰ κεφαλὴν κυκλοφορίας καὶ τοῦ κλύμματος αὐτῆς, ἀποδεικνύει ἐπιστημονικῶς ὅτι, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν ὅλα ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα σχετικὰ δεδομένα, δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν ὅτι ἡ ἀξία τῆς λίρας δὲν δικαιολογεῖται

νὰ ᾗ ἀνωτέρα σήμερον τῶν δραχμῶν 280-300, ὅτι τὸ πέραν τῆς τιμῆς ταύτης ἐπίπεδον ὀφείλεται εἰς τὸν ψυχολογικὸν παράγοντα, καὶ ὅτι περὶ τὴν τιμὴν ταύτην θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιδιωχθῇ σταθεροποίησις.

Ἀνῆκει ἤδη νὰ ἐξετασθῇ, ἐὰν ἡ ἐπιδιώξις τῆς σταθεροποιήσεως εἶναι πρᾶγμα εὐκόλον καὶ ἐφικτόν. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ κυκλοφορία παύσῃ νὰ ᾗ κεκαλυμμένη, δημιουργεῖται φυσικῶς κατάσταση ἀσταθείας, διότι ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ μέσου ἡ τροχοπέδη, ἥτις διατηρεῖ τὰς τιμὰς ἐγγύτατα τῆς πραγματικότητος. Ἡ φυσικὴ λοιπὸν κατάσταση τῆς ἀσταθείας καὶ τῶν διακυμάνσεων, ἐν καιρῷ ἀκαλύπτου πιστωτικῆς κυκλοφορίας εἶναι ἐπόμενον νὰ ἐπιτείνηται καὶ νὰ καθίσταται μᾶλλον εὐαίσθητος, ἐν ὧν ἀφιστάμεθα ἀπὸ τὴν ὑγιᾶ κατάσταση, δι' ἀλλεπαλλήλων ἐκδόσεων. Κατὰ τὰς ἐποχὰς, καθ' ἃς γίνεται ζήτησις Συνάλλαγματος, δι' ἐμπορικῆς ἢ Κρατικῆς προμηθείας, θὰ ἔχωμεν ἐκπεσοδὸν τοῦ νομίσματος μας, τὸ ἀντίθετον δὲ θὰ συμβαίνει καθ' ἃς ἐποχὰς θὰ πωλῆται τὸ προϊόν τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων. Ἡ κερδοσκοπία, χωρὶς νὰ γίνηται ποτὲ κυρία τῆς καταστάσεως (καὶ παραδείγματα δὲν ἐλλείπουσιν ἕνα ἐξ αὐτῶν κρίνομεν) ὑποβοηθεῖ ἐνίοτε πιθανόν ἢ προωθεῖ τὰς διακυμάνσεις, χωρὶς ποτὲ νὰ ᾗ ἡ γεννεσιουργὸς δύναμις αὐτῶν.

Χωρὶς νὰ εἶναι βεβαίως δυνατόν νὰ ἀναπτυχθῇ θέμα τοσοῦτον σπουδαῖον εἰς ὀλίγας γραμμὰς, εἶναι εὐκόλον νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι, σταθερότης τιμῶν Συνάλλαγματος, ἄνευ ἐξυγιάνσεως τοῦ νομίσματος ἡμῶν εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ νοηθῇ, σταθερότης φυσικὰ μόνιμος καὶ διαρκὴς καὶ οὐχὶ ἐφήμερος. Ἐξ ἄλλου, πρόδηλον καθίσταται ὅτι, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐξυγιάνσεως, πρέπει εἶναι ὅπως ἐξετασθῶσι τὰ προκαλέσαντα τὴν νοσηρότητα αἰτία, ἵνα ἐπιδιωχθῇ αποτελεσματικῶς καὶ τελεσφόρως ἡ ἴασις αὐτῶν.

Δύο εἶναι τὰ αἰτία τὰ προκαλέσαντα τὴν νομισματικὴν νοσηρότητα. Πρῶτον ἡ ἀνισοσκελισ τῆς τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ δεύτερον ἡ ἑλλειψὶς ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου.

Χωρὶς νὰ μᾶς ἐπιτρέπη ὁ Χῶρος ὅπως, ἐν τῷ παρόντι τοῦλάχιστον σημειώματι ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ λεπτομεροῦς εξέτάσεως τῶν δύο τούτων αἰτίων ἅτινα προὔχალεσαν τὴν πτώσιν τοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος μας, ἃς ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ νὰ ἀναφέρωμεν τὰ ἀχόλουθα: "Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνισοσκελίαν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, αὕτη ἐδημιουργήθη καὶ ἐνεστάθη ἀφ' ἑνὸς μὲν, λόγῳ τῶν πολεμικῶν ἀναγκῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολέμων, τῶν πολεμικῶν παρασκευῶν καὶ ἐν καιροῖς ἐπὶ εἰρήνης, παρασκευῶν ἀπαραιτήτων

διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Χώρας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκην ἐπουλώσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου πληγῶν, ἐν αἷς ἡ τῆς περιθάλψεως τῶν προσφύγων ἐκ τῶν κυριωτάτων τυγχάνει. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, καθ' ὅσον τὸ διάστημα αὐτὸ συνωμολογήθησαν δάνεια ἀνακουφίσαντα τὴν κατάστασιν. Ἀλλ' εἶναι ὡσαύτως γεγονός ὅτι, τὰ συνωμολογούμενα δάνεια, ὅσακις δὲν πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ παραγωγικοὺς σκοποὺς, ἀποτελοῦσιν ἐπιβάρυνσιν, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ προαγάγῃσι τοὺς συντελεστὰς ἐξ ὧν προσδοκᾶται καλλιτέρευσιν τῶν οικονομικῶν. Ἐπὶ τούτοις, ἐπειδὴ τὰ ἐκάστοτε δάνεια δὲν ἦσαν ἐπαρκῆ πρὸς κάλυψιν ὅλων τῶν ἐπείγουσων ἀναγκῶν, αἱ ἐκάστοτε κυβερνήσεις ἐξήναγκάζοντο, ἐπὶ τῆς βίας τῶν πραγμάτων νὰ ἐκδίδωσι χαρτονομίσματα, πρὸς κάλυψιν τῶν ἐπείγουσων ἀναγκῶν, μὴ δυνάμεναι νὰ συμπληρώσωσι τὰ ὑπάρχοντα κενά, οὐδὲ διὰ τῶν φορολογικῶν μέτρων, ἃ ἐκάστοτε ἐλάμβανον. Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ αἷτιον ὅπερ προὔχალεσε τὴν πληθωρικότητα τοῦ χαρτονομίσματος, δημιουργήσαν καὶ ἐπιτείναν τὴν ἀκάλυπτον παρ' ἡμῶν κυκλοφορίαν.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον σημεῖον, τὴν ἀνισότητά, δηλαδὴ τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, πρόδηλον τυγχάνει ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον, ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τοῦ εἰσγωγικοῦ, οἱ δὲ ἄδηλοι πόροι δὲν καλύπτουν διαφορὰν, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ δημιουργεῖται ζήτησις συναλλάγματος, μεγαλειτέρα τῆς προσφοράς, καὶ ἐπομένως, ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος ἡμῶν. Ἐναντι τῶν ἐξωτερικῶν Συνάλλαγματων. Εἶναι τόσον προφανὲς τὸ πρᾶγμα, ὥστε σχεδὸν δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη καταδείξεως αὐτοῦ διὰ περισσοτέρων.

Ἰδοὺ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους πᾶσα προσπάθεια πρὸς οικονομικὴν ἐξυγίανσιν δέον νὰ τείνῃ πρὸς ἐπίτευξιν δύο κεφαλαιωδῶν σκοπῶν, τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, τῆς περιστολῆς δὲ τῶν ἀναγκῶν, ὡς κατεδείξαμεν καὶ

ἐν τῷ προηγουμένῳ μας ἄρθρῳ, αἵτινες δημιουργοῦσι προσθέτους ἀνάγκας εἰσαγωγῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν ζητήσεως συναλλάγματος.

Ἡ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἰσοσκελισ εἶναι ἔργον τῶν κυβερνώντων. Εἶναι ἔργον ἐπιβολῆς παντοειδῶν οικονομικῶν εἰς τὰς λειτουργίας τῆς κρατικῆς μηχανῆς καὶ γενικῆς περισυλλογῆς, ἀλλὰ καὶ τελειοποιήσεως τῶν διαφορῶν ὑπηρεσιῶν, εἰς τρόπον ὥστε τὰ διάφορα κεφάλαια ἐσόδων ν' ἀποδίδωσιν τὰ μείζονα δυνατά.

Ἡ προσπάθεια πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ἀνάγεται εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μας δυνάμεων δι' ἐντατικῆς ἐργασίας καὶ μεθοδικῆς τῶν πόρων μας ἐκμεταλλεύσεως, ἡ δὲ προσπάθεια πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ εἰσγωγικοῦ ἐμπορίου ἀνάγεται εἰς τὴν ἰδίαν ἀνωτέρω προϋπόθεσιν, τῆς ἀναπτύξεως δηλαδὴ τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μας δυνάμεων, ἵνα γίνωμεν κατὰ τὸ δυνατόν αὐτάρκεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τῆς ἐπιβολῆς οικονομικῶν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς περιττοῦ καὶ οὐχὶ πρώτης ἀνάγκης πράγματος.

Αὗται, ἐν ὀλίγαις λέξεσι, εἰσὶν αἱ προσπάθειαι αἵτινες ἐνδείκνυνται ἵνα γίνωσιν παρ' ἡμῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς νομισματικῆς μας ἐξυγιάνσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας σταθεροποίησις εἰς ὅρια ἐκπεσοδῶν τοῦ νομίσματος ἡμῶν, εἶναι πρᾶγμα λίαν ἀμφίβολον καὶ δυσεπίτευκτον. Ἐφ' ὅσον αἱ ἀνωτέρω προϋποθέσεις πραγματοποιοῦνται κατὰ μικρὸν καὶ προάγονται, ἐπὶ τοσοῦτον θὰ ἐπέρχεται μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ ἡ νομισματικὴ παρ' ἡμῶν ἐξυγίανσις, ἥτις θὰ ἐκδηλωθῇ διὰ τῆς προϊούσης ἐλαττώσεως τῆς ἐπικαταλλαγῆς. "Ὅσον δὲ προσεγγίζομεν πρὸς τὴν ὑγιᾶ κατὰστασιν ἐπὶ τοσοῦτον αἱ διακυμάνσεις θὰ γίνωνται μικρότεροι μέχρις ὅτου τελείως ἐξαλειφθῶσιν, ὅταν δηλαδὴ ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης ἐξυγίανσις.

ΣΤΥΛ. Γ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

Τέως Διευθυντὴς Τραπεζῶν

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΛΑΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΤΟΥ

Ὀλόκληρος ἡ Ἑλευθέρα Ἑλλάς παρακολουθεῖ μετὰ συγκινήσεως τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων διαδηλούντων τὸν ἀκακὴν πόθον των πρὸς Ἑνωσιν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος καὶ ὁ ἐλεύθερος Ἕλληνας Λαὸς εὐελπιστεῖ ὅτι τὸ ἀγγλικὸν φιλελεύθερον ἔθνος θὰ ἐκτιμῇ τοὺς ἐθνικ

κοὺς τούτους πόθους τῶν κατοίκων τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλονήσου καὶ θὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἐλευθερίαν, τῆς ὁποίας δὲν ἠθέλησε νὰ στερήσῃ ἐπ' ἀπειρὸν ἀπὸ λαοὺς κατωτέρας πολιτικῆς ἀναπτύξεως ὡς ἐπὶ παραδείγματι ὁ Αἰγυπτιακός.

Τὸ μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κύπρου

ὡς Βρεττανικῆς ἀποικίας δημοσιευθὲν «σύνταγμα» ἀντὶ νὰ εὐρύνη περιορίζει ἀναμφισβητήτως τὰ συνταγματικά δικαιώματα ὧν ἐκέκτηντο οἱ Ἕλληνες ὑφισταμένης τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας.

Οἱ τὰ ὀκτὼ δέκατα τοῦλάχιστον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου ἀποτελοῦντες Ἕλληνες ζητοῦν, ὅπως πρὸς μερικὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἱκανοποίησιν τῶν πόθων των ἐφαρμοσθῇ σύστημα αὐτοδιοικήσεως καθιστῶν ὀλιγώτερον αἰσθητὴν τὴν ὑποτέλειαν των, ἀλλ' ἡ ἀξίωσις των αὐτῇ εὐρεν ἀτυχῶς ἀντιρρήσεις παρὰ τῇ Κυβερνήσει τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἀποικίων τῆς ὁποίας ἀπήντησεν ἀρνούμενος νὰ δεχθῇ τὰ αἰτήματα ταῦτα.

Τὰ Ἑλληνικά μέλη τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῆς Κύπρου ἀνταπαντῶντα εἰς τὸ σχετικὸν γράμμα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἀποικίων ὑπουργοῦ, διεβίβασαν πρὸς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν διὰ τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Κυβερνήτου τῆς Νήσου τὸ ἀκόλουθον ἱστορικὸν ἔγγραφο, τὸ ὁποῖον δημοσιεύθῃ κατ' αὐτὰς παραλαμβάνομεν ἀπὸ τὴν ἐβδομαδιαίαν ἐφημερίδα τῆς Λεμεσοῦ Κύπρου «Ἀλήθεια». Τὸ ἔγγραφο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐντιμότης,

Οἱ ὑποφαινόμενοι ἀποτελοῦντες τὴν ὁλότητα τῶν ἐν τῷ Νομοθετικῷ Συμβουλίῳ Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀναγγείλωμεν λήψιν ἀπαντήσεως τῆς Ὑμετέρας Ἐντιμότητος πρὸς ἡμέτερον ὑπόμνημα, διαδρασθεῖς ἡμῖν διὰ τοῦ ἐντίμου Ἀποικιακοῦ Γραμματέως ἀπὸ ἡμερομ. 23)2)926. Συναφῶς πρὸς τὴν ἀπάντησιν ταύτην προαγγέλλομεν νὰ ὑποβάλωμεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐντιμότητα τὰ ἀκόλουθα:

2) Μετὰ πολλῆς λύπης ἐσημειώθησαν ὅσα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τῆς Νήσου ἐκφράζει ἡ Ὑμετέρα Ἐντιμότης δηλοῦσα, «ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔκλεισε καὶ δὲν δύναται ν' ἀνοιγῇ ἐκ νέου», αἰσθανόμεθα δὲ τὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ μέρους ἡμῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τῆς Νήσου νὰ ἀντιπροσωπεύομεν νὰ διαδηλώσωμεν ὅτι ζήτημα, ὡς τὸ ἡμέτερον, ἔξανθοῦν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τῶν ἑρωτέρων ἀνθρωπίνων δικαιῶν δὲν κλείεται ὁπωσὶν εὐκόλως καὶ ὅτι παρὰ τὴν δῆλωσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐντιμότητος θεωροῦμεν τοῦτο νῦν καὶ ὅα διατηροῦμεν πάντοτε ἀνοικτόν, ἔχοντες ὡς πρὸς μαχικὸν πόλον ἐστραμμένους τὰς πύξιδας τῶν ἐθνικῶν πόθων καὶ ἐλπίδων ἡμῶν πρὸς τὸν ἱερόν τῆς Ἀκροπόλεως Βράχον.

3) Τὸ γεγονός τῆς ἀποικιοποιήσεως τῆς ἡμετέρας Πατρίδος δὲν ἀποκαρδιοῖ ἡμᾶς ἐν τούτῳ ἐξ ἀντιθέτου μάλιστα ἐνθαρρύνει ἡμᾶς καθ' ὅσον ἐδόθη διὰ τούτου τῇ Ἀγγλίᾳ ἡ ἐλευθερία νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ τόπου ὅ,τι ἄλλοτε ἀπέφευγε νὰ πράξῃ προφασιζομένη τὰς ἀπὸ τῶν Συμβάσεων δεσμεύσεις. Τὰ συμβατικά κωλύματα εὐτυχῶς ἤρθησαν ἤδη καὶ ἡ Ἀγγλία «ἐπιθυμοῦσα διακαῶς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Κύπρου», κατὰ τὸν Γλάστων καὶ Τσάμπερλαιν, ἔχει τὴν εὐκαιρίαν νῦν εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἱερωτέραν πάσης συνθήκης βούλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

4) Διαδηλοῦμεν ἐπίσης ὅτι ἀπεβλέψαμεν πρὸς τὸν δοθέντα ὅρον νομοταγείας οὐχὶ ἐλαφρῶς, ἀλλὰ μετὰ πάσης περιστάσεως καὶ ἐν γνώσει τῆς σημασίας τοῦ ὅρκου ἐκείνου ἐγενόμεθα ἐρμηνεῖς τῶν αἰσθημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ὃν ἀντιπροσωπεύομεν, ζητοῦντες δικαιοσύνην ὑπὲρ αὐτοῦ, φρονούντες ἐπὶ πλέον ὅτι οὕτως ἐνεργοῦντες ἐξυπηρετοῦμεν πρωτίστως τὸ συμφέρον τοῦ Βρεττανικοῦ ἔθνους, οὐτινος ἡ τιμὴ καὶ τὸ γόητρον θέλει ἐξυψωθῇ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου διὰ τῆς αὐθορμήτου ἱκανοποιήσεως τῶν Ἑθνικῶν ἀξιώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τῆς Νήσου ταύτης.

5) Σημειώσαντες τὴν Ὑμετέραν δῆλωσιν ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐντιμότης «εἶναι ἐτοίμη πάντοτε νὰ ἐξετάσῃ συμπαθῶς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων τῆς Ἀποικίας διὰ μείζονα συμμετοχὴν εἰς τὴν διαχείρησιν τῶν υποθέσεων τῆς» λυπούμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ κατ' ἀντίθεσιν ἐπαγόμενον, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐντιμότης «δὲν ἔχει τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ Κύπρος ἐφθασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν πολιτικῆς ἀναπτύξεως, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ παραχώρησις ἡδυσμένων συνταγματικῶν» δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ ἐξεζητημένην δικαιολογίαν, στρεφόμενην πρωτίστως κατ' αὐτοῦ τοῦ γόητρον τῆς ἐν Κύπρῳ Βρεττανικῆς Διοικήσεως διότι ἀσφαλῶς δὲν εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς τελευταίας ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ὁ Κυπριακὸς Λαὸς, ἀξιοθεῖς σκιοδῶν συνταγματικῶν δικαιωμάτων ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἀγγλικῆς Κατοχῆς, μετὰ τεσσαρακονταετῆ καὶ πλέον ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος ἐκείνου ὑπ' εὐθύνῃ τῆς Βρεττανικῆς Διοικήσεως κρίνεται σήμερον ἀνίκανος νὰ λάβῃ μείζονα τῶν τότε παραχωρηθέντων συνταγματικῶν δικαιωμάτων, ἐμφανοῦς ὄντος ὅτι τὸ νέον σύνταγμα οὐδὲν διαφέρει τοῦ πρώτου μᾶλλον δὲ καὶ περιορίζει τὰ δι' ἐκείνου παραχωρηθέντα συνταγματικά δικαιώματα. Ἐὰν ἡ Ὑμετέρα ἀντίληψις γείνη ἀπαδεκτὴ τότε ἀποδεικνύεται καὶ ὁμολογεῖται πανηγυρικῶς, ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρ-

νησις ἐχρεωκόπησεν ἐν Κύπρῳ καὶ εἶναι τοῦτο εἰς ἐπὶ πλέον λόγος δι' ἡμᾶς ἡ ἐκζητήσις βελτιώσεων εἰς τὸ πολιτικὸν καθεστῶς ἐγγυωμένων τὴν ἀνάπτυξιν ἡμῶν. Ὁ Κυπριακὸς Λαὸς οὐχ ἤττον, χωρὶς νὰ φρονῇ ὅτι κατέχει τὴν ὑπερτάτην βαθμίδα πολιτικῆς ἀναπτύξεως νομίζει, καὶ δικαίως, ὅτι φέρει ἐν ἑαυτῷ τὰς ἱκανότητας πρὸς αὐτοδιοίκησιν τεκμαιρομένου τοῦ πράγματος σὺν ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ νομιμόφρονος τρόπου, δι' οὗ ἄχρι τοῦδε διεξήγαγε τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ ἀγῶνας.

6) Τελευτώντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν λύπην ἡμῶν ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν τῇ ἀπαντήσῃ ἐκείνῃ ἀποκαλεῖται ἡμᾶς «Μὴ Μωαμεθανικά Μέλη τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου» ἐν ᾧ ἡμεῖς ἀπετάθημεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐντιμότητα ὡς Ἑλληνικά Μέλη τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀντιπροσωπεύομεν τὰ 4)5 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου, οἵτινες εἶναι καὶ λέγονται Ἕλληνες, λαλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἔχουν

τὴν Ἑλληνικὴν Ἑθνικὴν συνείδησιν καὶ κατοικοῦν κατ' ἀδιάπτωτον διαδοχὴν γενεῶν ἐπὶ χιλιετηρίδας τὴν γῆν ταύτην, ἣν καθήγιασαν οἱ ἰδρωτὲς καὶ τὰ αἵματα ἡμῶν καὶ τῶν προγόνων ἡμῶν. Ἐὰν ἡ προσωνομία «Μὴ Μωαμεθανοὶ» ἐπετρέπετο πῶς νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἡμᾶς ὅτε ἡ νήσος αὕτη ἀπετέλει τυπικῶς τμήμα τῆς Ὁθ. Αυτοκρατορίας, νῦν ὅτε αὕτη προσηρτήθη καὶ ἐκηρύχθη Βρεττανικὴ Ἀποικία εἶναι ὑποχρέωσις ἀδρότητας καὶ σεβασμοῦ ἔναντι τῆς πλειονότητος τοῦ τόπου, ἡ προσαγορεύσεις αὐτῆς καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς ἐν τῷ Νομοθετικῷ διὰ τοῦ Ἑθνικοῦ αὐτῶν ὀνόματος.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας Ἐντιμότητος εὐπειθεῖς θεράποντες,

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ
ΝΟΜ. ΣΥΜΒΟΥΛ. ΚΥΠΡΟΥ

Λευκωσία Κύπρου τῇ 9 Ἀπριλίου 1926.»

ΟΙ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΜΑΣ

Η ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΣΟΦΙΑ, Μάιος. (Ἰδιαιτέρα ἀνταπόκρισις). Τὴν 18ην τρέχοντος ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς κ. Μπούρωφ ἀφίκετο εἰς Γενεύην.

Κατὰ πρῶτον ὁ κ. Μπούρωφ θὰ παρακαλέσῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὥπως διόρισῃ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτῆς παρὰ τῇ Μικτῇ ἐπὶ τῆς μεταναστεύσεως Ἐπιτροπῇ, ἀπὸ τοῦ παραιτηθέντος τοιοῦτου Ρῶβερ, ὅπως δυνηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀνανεώσῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς.

Ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος ἀναφέρει συνάμα, ὅτι κύριον μέλημα τῆς ἐν Γενεύῃ ἀποστολῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ θὰ εἶναι καὶ ἡ συνομολόγησις κρατικοῦ δανείου, πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας.

Τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Χώρας ὁ ἀντιπολιτευόμενος Τύπος χαρακτηρίζει κρίσιμωτάτην, ἐπιροίπων τὴν εὐθύνῃ ταύτην ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως καὶ τονίζει, ὅτι ἡ κατάσταση δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βελτιωθῇ παρὰ μόνον ἐὰν ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις ἀντικατασταθῇ διὰ τοιαύτης ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κομμάτων τῆς Δημοκρατικῆς ἀντιπολιτεύσεως (ἀνευ τῆς Δημοκρατικῆς ἐνώσεως καὶ τοῦ κόμματος τῶν Ἑθνικοφιλελευθέρων).

Ἡ Κυβέρνησις αὕτη, κατὰ τὸν ἀντιπολιτευόμενον Τύπον, δέον νὰ καταργήσῃ ὅλους τοὺς

ἐξαιρετικοὺς νόμους, νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ διεξαγάγῃ νέας νομοθετικὰς ἐκλογὰς κατὰ τὸ παλαιὸν ἀναλογικὸν ἐκλογικὸν σύστημα.

Μόνον ἐὰν γίνῃ τοῦτο οἱ ἀντιπολιτευόμενοι φρονοῦν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάσταση.

Ἐν τούτοις ὅμως ἡ ἀντιπολιτεύσεως ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ εἶναι ἡνωμένη καὶ νὰ διεξαγάγῃ ἀγῶνα μόνον διὰ τοῦ Τύπου κατὰ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν κόμμα τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἔχει ὀρισμένον πρόγραμμα καὶ σαφές· οὐδὲν ἐπετεύχθη δὲ τὸ πραγματικὸν πρὸς συνένωσιν τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Τὸ κόμμα ὅπερ σήμερον σχετικῶς δεικνύει σημεῖα ζωῆς καὶ τὸ ὁποῖον ἐντατικῶς προπαγανδίζει ὅπως δυνηθῇ νὰ προσεγγίσῃ πρὸς τὴν ἐξουσίαν εἶναι τὸ τῶν Ἑθνικοφιλελευθέρων, δηλαδὴ τοῦ Ραδοσλαύωφ, ὅπερ, ὅμως, λόγῳ τῶν συμφορῶν ἃς συνεσώρευσε κατὰ τῆς Βουλγαρίας κατέστη μισητὸν παρὰ τῷ λαῷ καὶ συνεπῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος ὅτι δύναται νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν.

Οἱ σοσιαλισταὶ δημοκρατικοὶ τοῦ Μαλίκοι καὶ οἱ διστάμενοι δημοκρατικοὶ τοῦ Μαλίκοι ἔχασαν τὸν τρόπον τινὰ τὴν πύξιν καὶ ἀδρανῶς ἔχασαν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Βενουῶν. Ὁ εὐρισκόμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Βενουῶν πρῶτος ἀγρότης ὑπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως Σταμπούλσκυ Ὁμαρσεβόσκις ἐδήλωσε

πρός τους εκεί ανταποκριτάς του Γερμανικού Τύπου ότι η Βουλγαρία επί του παρόντος υποφέρει εξ έσωτερικών διαμαχών, ότι αι διαφοραί επί των αντιλήψεων κυρίως μεταξύ των αγροτικών και του κυβερνητικού συγκροτήματος δεν εξηλειφθήσαν και ότι η εν Βουλγαρία κατάσταση δεν εξωμαλύνθη είσέτι.

Ο Όμαρτσέβσκις ετόνισεν ωσαύτως τόν κίνδυνον δν διατρέχει η Βουλγαρία εκ της δράσεως των κομμουνιστών, όστις δεν έπαυσεν ύψιστάμενος, προσέθηκε δέ ότι οι εν Βουλγαρία κομμουνισται δεν έπαυσαν εργαζόμενοι υπέρ της ανατροπής του καθεστώτος ύποστηριζόμενοι προς τοϋτο και υπό της Γ' διεθνούς. Τά γεγονότα του 1923, είπεν οϋτος, διοργανώθησαν άποκλειστικώς υπό των Βουλγάρων κομμουνιστών.

Περαιτέρω ο Όμαρτσέβσκις εκθειάζει το αγροτικόν καθεστώς του Σταμπουλίσκου, τας μεταρρυθμίσεις αϋτου, τά εκ της εργατικής θητείας αγαθά, την κατανομήν των γαιών και τας εν γένει επενεχθείσας μεταρρυθμίσεις εις τούς διάφορους κλάδους. Οϋτος φρονεί ότι και μέχρι σήμεραν ακόμη ο αγροτικός σύνδεσμος άποτελεί το ισχυρότατον εν Βουλγαρία κόμμα, καθόσον λέγει, ότι τά 82 ο)ο όλοκλήρου του εν Βουλγαρία πληθυσμού αποτελούνται εκ χωρικών και αγροτών.

Ο πρώην αγρότης ύπουργός ετόνισεν, ότι ο αγροτικός βουλγαρικός σύνδεσμος έχει μέλλον, προσέθηκεν ότι είναι θιασώτης υγιούς αγροτικής πολιτικής άνευ των σφαλμάτων άτινα διαπραξεν η κυβέρνησις του Σταμπουλίσκου μέχρι της 9ης Ιουνίου του 1923 και είπεν επίσης ότι

μεγάλη μερίς της βουλγαρικής τάξεως των διανοουμένων συγκαταλέγεται μεταξύ των τάξεων του αγροτικού συνδέσμου.

Τήν πολιτικήν και οικονομικήν κατάστασιν της Χώρας εύρίσκει δεινήν. Λέγει ότι εκ προϋπολογισμού 7 1)2 δισεκατομμυρίων λεβίων, 1 1)2 δισ. άπορροφούν αι επανορθώσεις και ο θελοντικός στρατός, ότι εκτός τούτου η Βουλγαρία όφείλει να φροντίζη περί της τύχης και της διατροφής 400 χιλιάδων προσφύγων της Δοβρουτσάς, της Θράκης και της Μακεδονίας και των περιφερειών άς άπώλεσε κατά τόν Εϋρωπαϊκόν πόλεμον και ότι συνεπώς η Εϋρώπη όφείλει να βοηθήση αϋτήν, και ουχι να κωφεύη εις τας περί βοηθείας εκκλήσεις της Βουλγαρίας.

Ο Όμαρτσέβσκις εύρίσκει ότι η Εϋρώπη έχει καθήκον να χορηγήση δάνειον εις την Βουλγαρίαν, να επιτρέψη εις αϋτήν να έχη τακτικόν στρατόν και ουχι εξ έθελοντών τοιούτων, όστις καταστρέφει οικονομικώς την Βουλγαρίαν.

Ο αγρότης ύπουργός εξέφράσθη λίαν κολακευτικώς περί των Γερμανοβουλγαρικών οικονομικών σχέσεων, εύρίσκει αϋτάς άρίστας παρ' άλλας τας εκ του πολέμου δημιουργηθείσας δυσχερείας. Σήμερον η Γερμανία εισάγει έτησίως βουλγαρικά έμπορεύματα αξίας 1 1)2 δισεκατομμυρίων λεβίων. Ομοίως και η Βουλγαρία είναι ύπολογίσιμος πελάτης της Γερμανίας. Ο Όμορτσέβσκις έλπίζει ότι αι φιλικαί γεφυροβουλγαρικά σχέσεις εν τῷ μέλλοντι θα ήποβώσι περισσότερον εγκάρδια και στενώτεραι.

Δ.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΕΜΑΝΣΩ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ακούσατε την τελευταίαν αϋτήν κραυγήν:

"Οτι είχα κατορθώσει διά του λόγου, ο Φίλιππος, επερχόμενος, το κατέστρεψε διά των όπλων. Διά τούτο με ψέγεις, ὦ Δισχίνη; Πώς, με χαρακτηρίζεις ως δειλόν και θέλεις μόνον εγω να ήμουν ισχυρότερος από ὅλην την δύναμιν, του Φιλίππου, και τούτο μόνον διά του λόγου. Μήπως είχα και άλλο τίποτε εις την διάθεσίν μου; Μήπως ήμην ο κύριος της τύχης, τῶν θάορων των πολεμιστών, του στρατού αϋτου, διά τόν ὅποιον μου ζητεῖς λογαριασμόν. Πρέπει να έχης χάσει το λογικόν. Πάν ὅτι ήμ-

πορεί να κάμῃ ἕνας ρήτωρ, ζήτησέ μου το, συγκατατίθεμαι. Τί όφείλει να κάμῃ ο ρήτωρ;

Να εξέτασῃ τὰ ζητήματα εξ αρχῆς, να προβλέπῃ τὰ επακολουθήματά των, να τὰ αναγγέλλῃ εις τόν λαόν; Τό έπραξα. Να διορθώῃ, ὅσον είναι δυνατόν τας βραδύτητας, τας αναποφασιστικότητας, τας αμαθείας, τας αντιζηλίαις, φυσικά ελαττώματα των δημοκρατιών, να ὠθή τούς πολίτας εις την ὁμόνοιαν, εις την φιλίαν, εις τόν ζήλον διά τόν κοινόν καλόν; Όλα αϋτά, τά έκαμα. Οὐδείς δύναται να με κατηγορήσῃ, ότι παρημέλησα τίποτε. "Αν έρωτήσῃ κανείς πώς ο Φίλιππος κατώρθωσε να επιτύχῃ εις ὅλα του τὰ έγχειρήματα, ὅλοι ἀπαντοῦν διά των

στρατιῶν του, διά της σπατάλης του διά των δωροδοκιῶν του, τας ὁποίας έσκόρπισε προς ὅλους ὅσοι εκυδέρνων.

"Οσον ἀφορᾷ ἐμέ, δέν ήμην οὔτε ο κύριος, οὔτε ο αρχηγός των στρατευμάτων μας. Δέν ὀφείλω λογαριασμόν δι' ὅτι έπραξαν. "Αλλά, μή ἀφείδεις να διαφθαρώ υπό του Φιλίππου, ἐνίκησα τόν Φίλιππον. Ο διαφορεὺς θριαμβεύει, ὅταν παίρνῃ κανείς τό χρυσίον τουτ' ήττάται ὅμως, ὅταν τό ἀπορρίπτῃ. Η πατρίς μου, λοιπόν, δέν ήττήθη ἐφ' ὅσον τούτο εξηγήθη ἀπό ἐμέ.

Ίδου πῶς ὀμιλεῖ ο ήττημένος της Χαιρωνείας. Ο ἀθηναϊκός λαός του εξεχώρησε την ἐλπίδα μᾶς ἀναποδόσεως. Ἀντι ποῖας ὅμως τιμῆς; Η ἱστορία συνεχίζει ἀμειλίχτως τὸν ροῦν της πρὸς ἐπιτυχίαν και πρὸς συμφορὰν της ἀνθρωπότητός μας. Μετὰ την ήτταν τοῦ Αἰσχίνου, ὑπελείποντο ο Δημοσθένης και ο Φίλιππος. Τό δράμα ἐκτελείσεται ἐν τῇ ἀδιατάρακτῳ σκληρότητί του. Εἰς την μοιραίαν ἐπιρροήν των ἀκατανίκητων συνθηκῶν του, εἶναι γραφτό να προσθέτῃ ο ἄνθρωπος τό κορύφωμα των ἱδικῶν του ἀντιστάσεων πρὸς τὰ ὀραιοτέρα πεπρωμένα. Η δύναμις του θέλει συγκρούεται με την ἀδυναμίαν τοῦ μὴ τολμᾶν. Κάποια μεγαλειώδης ἀλλαζονεία μᾶς κρατεῖ εἰς τό να βλέπωμεν ἑαυτούς φορεῖς της ἰδέας: ἱλιγγος της κορυφῆς, ο ὅποιος ἐμβάλλει εἰς πειρασμόν τας πτέρυγας τοῦ λογιμοῦ. Ἐτελειώσαμεν λοιπόν την ἀξίαν μας, ὅταν, με τό ἐργαλεῖον τοῦ μεγαλείου μας ἀνὰ χείρας, δεικνύμεθα ἀνίκανοι ἄλλης προσπάθειας ἀπὸ τὸν αὐτοθάνασμόν; Ἄν ἀνακαλύπτωμεν, ὅτι εἴμεθα ἱκανοὶ να ἐννοήσωμεν την ὑφίστην χρησιμοποίησιν τοῦ ἐγῶ μας, ἂν ὅχι να την πραγματοποιήσωμεν, ἂν ἡ ἀφιλοκερδῆς παρῶνθις μᾶς ρίπτει εἰς ὄνειρα ὑπὲρ τό δέον ὥραϊα πρὸς δοκιμασίαν των θελήσεών μας, τοῦτο συμβαίνει, διότι ἡ ἀμειλίχτος Εἰμαρμένη ἀπαιτεῖ αἱ προσπάθειαι μας να συγκρούωνται πρὸς τας σνρησιμιστέας ἀδυναμίας διά μέσον των ὁποίων ὅλον τό πρόβλημα τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου συνίσταται εἰς τό να πορευταί. Ὅποιος σταθῇ ἀπόμερα ἀπὸ τὸς κινδύνους της περιπετειάς, να ἡμπορῇ ἴσως να ζήσῃ και να ἀποθάνῃ ζωδῶς εὐτυχῆς. Εἴμεθα συγχωρητέοι, διότι τείνομεν πρὸς ὑψηλότερα; Με λόγια καθείς οπεύδει, χάριν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα μᾶς δίδουν, κατὰ τας περιστάσεις, τυχαίας εὐτυχίας μέσα εἰς μίαν βάσανον πόνων, οἱ ὁποῖοι γίνονται κατὰ διαφόρους τρόπους δεκτοί.

Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ περίπτωσις τοῦ Δημο-

σθένους καθὼς και ὅλων ὅσοι παραδίδονται εἰς τας πολυθυρόδους τύχας τοῦ ὄχλου, τοῦ ὁποῖου αἱ παραγνωρίσεις ἀποθρασύνονται δι' ἀποφασιστικῶν ἀνεπαρκειῶν. "Ολας τας περιπετειάς τοῦ ἀγῶνός τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, τας δέχεται ο μεγάλος Ἀθηναῖος: τας ὑφίσταται ἁπλῶς, ὑψηλοφρόνως, ὅχι διὰ να παραπονεθῇ, ἀλλὰ διὰ να ἀπλήσῃ ἐξ αὐτῶν θάορος και με τὰ ὀνό του χέρια μίαν ἀνανέωσιν τοῦ ἀκατανίκητου ἐκείνου θάορους, τοῦ ὁποῖου τό βάθος δέν τοῦ ἔλειπε ποτέ.

Ήτιθέεις, διότι αἱ ἀδυναμίαι τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ κατὰ την σύσκεψιν ἐμελλον ἀναποφενύτως να μετακρυσθοῦν δι' ἀντιστοιχῶν διακνύμασεων κατὰ την δρᾶσιν, ο Δημοσθένης ἐπανευρίσκει ἑαυτόν, ἀνὰ πάσαν στιγμήν, ἀντιμέτωπος των ἰδίων ἀντιπάλων, οἱ ὁποῖοι ὀδηγοῦν εἰς την μάχην δυνάμεις ἐπηρεχημένας λόγῳ της ήττης της Χαιρωνείας. Η ταπεινὴ ἀνθρωπίνη σύρραξις ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ φρίκῃ. Ἀπὸ την σποσώρυσιν αὐτῆν των αἰσχροτήτων, δύο μομφαὶ ἐναντίον τοῦ Δημοσθένους μᾶς ὑπολείπονται. "Οτι εἶχε δῆθεν τραπεῖ εἰς φυγήν ἐν Χαιρωνείᾳ. "Οτι, εἶχε δῆθεν δεχθεῖ τὸν χρυσόν τοῦ Ἀρπάλου διὰ να μὴ ὀμιλήσῃ.

Ἐφύγεν εἰς την Χαιρωνείαν; Ο Δημοσθένης λοιπόν ἔλαβε μέρος εἰς την μάχην; Ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα; Δέν μᾶς λέγουν. Ἄν εἶχεν ὑποχρεωθεῖ να ὑποβλήθῃ εἰς τας εὐθύνας μᾶς στρατιωτικῆς ήγεσίας, δέν θὰ παρέλειπον να μᾶς τό καταστήσουν γνωστόν, ἂν ὅτ τό σφάλμα του θὰ ἐπεδιδόρνετο ἐκ τούτου. Ὡς ἁπλούς στρατιώτης, δέν εἶναι ἀδύνατον, ἂν ὅτ εἶχεν ὡς τοιοῦτος πολεμήσῃ ὑπὸ τας διατάγας τοῦ Φωκίονος εἰς Εὐβοίαν. "Οτι ἡ ἰδιοσυγκρασία του τὸν παρῶνθε και ὅτι ἡθέλησε να εὐρεθῇ ἐπὶ τοῦ πεδίου της μάχης, φαίνεται σύμφωνον πρὸς πᾶν ὅτι γινώσκωμεν περὶ αὐτοῦ.

(Η συνέχεια εἰς τό ἐπόμενον)

«ΜΑΡΤΥΡΕΣ».—Τὰ γραφεῖς της «Ν. Ἐποχῆς» διαθέτουν σώματα τοῦ γνωστοῦ ἱστορικοῦ βιβλίου τοῦ κ. Ἰωάννου Μάλλωσῃ «Μάρτυρες» ἐπὶ της ἐν ἐξορία ζωῆς των ἀειμνήστων Κωνσταντίνου Ἐσλιν και Ἰωάνος Δραγούμη. Τό βιβλίον τιμᾶται 25 δραχμῶν, ἀποστέλλεται δ' ἐλεύθερον ταχυδρ. τελῶν εἰς πάντα ἐπιθυμοῦντα την ἀπόκτησιν του.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— «**Διὰ τὴν ὑγείαν**» Ἀθ. Ε. Ποντίδα

Ἐξεδόθη εἰς κομψὸν τόμον ἔργον, ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας ὑπὸ τὸν τίτλον «**Διὰ τὴν ὑγείαν**» ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἱατροῦ κ. Ἀθαν. Ποντίδα, προϊσταμένου τῆς ἱατρικῆς ὑπηρεσίας τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους, τιμῶν πράγματι τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐξετάζονται ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς τὰ αἷτια ὅχι μόνον τὰ προκαλοῦντα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων μεταδοτικῶν νοσημάτων, ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπευτικῆς τῶν νόσων ὡς καὶ τὰ προφυλακτικὰ ἰδίως μέτρα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ χρησιμοποιῇ ἕκαστος ὅπως προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰ λοιμώδη καὶ μεταδοτικὰ νοσήματα. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου ἐξετάζων τὰ αἷτια τῆς οἰκτρᾶς ὑγιεινῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη περιήλθεν ἡ χώρα ἡμῶν φρονεῖ, λίαν ὀρθῶς, ὅτι ταῦτα δεῖν ν' ἀποδοθῶσιν ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὰς ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων κακουχίας, εἰς τ' ἀνεπαρκῆ δηλονότι πρὸς συντήρησιν μέσα ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τροφίμων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἀλματώδη ἐπέκτασιν τῆς φυματιώσεως, τῶν λοιμωδῶν καὶ ἐν γένει μεταδοτικῶν νοσημάτων, ὡφειλομένων εἰς τὴν ἔλλειψιν συστηματικῆς ὁργανώσεως τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα βεβαίως τῆς ἀυστηματοποιήτου κρατικῆς ὁργανώσεως ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι οἱ διὰ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς δημοσίας ὑγείας ἀσχολοῦνται μᾶλλον εἰς θεωρίας ἄνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος πρακτικοῦ. Τὸ Νοσοκομεῖον «**Σωτηρία**», ἐπὶ παραδείγματι, ἀνεπαρκέστατον δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ παρ' ὅλην τὴν τοῦ Κράτους δαπάνην, τὸ δὲ Νοσοκομεῖον τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν νοσημάτων καθίσταται ἀνίκανον ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν καταπληκτικὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἀφροδισίων καὶ μεταδοτικῶν νοσημάτων. Γενικῶς δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι εὐρισκόμεθα πρὸ κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως, τὸ ὁρμητικὸν ρεῦμα τοῦ ὁποῦ τείνει νὰ μεταβάλῃ τὴν χώραν ἡμῶν εἰς ἀληθὲς νεκροταφεῖον. Αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ κατὰστασις τῆς Δημοσίας ὑγείας. Τὸ ἔργον τοῦτο, ἔργον καθαρῶς ἐπιστημονικόν, ἀλλὰ καὶ πρακτικόν, τὸ ὁποῖον διακρίνει ἀπόλυτος παφὴνεια μετὰ τῆς ὁποίας χειρίζεται τὸ ζήτημα τῆς ὑγείας ὁ συγγραφεὺς, ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ ἕνα κενὸν ἐν τῇ ἱατρικῇ ἐπιστήμῃ καὶ ν' ἀποδῇ συνάμα βοήθημα εἰς πάντα ἱατρὸν καὶ εἰς πᾶσαν ἰδίως οἰκογένειαν διὰ τὴν πρακτικὴν καὶ ὠφέλιμον αὐτοῦ ἀξίαν.

— «**Ἡφαίστεια**» ὑπὸ Γ. Πελλερὲν (Ἡπειρώτου)

Εἰς κυκλοφορήσαν ἐσχάτως ποιητικὴν

συλλογὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἡφαίστεια**» ὁ ἐξ Ἰωαννίδων δημοσιογράφος καὶ ποιητῆς κ. Γ. Χατζῆς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Γ. Πελλερὲν δημοσιεύει σειράν ἐκλεκτῶν ποιημάτων του.

Τῆς συλλογῆς προτάσσεται κριτικὸς πρόλογος γραφὴς παρὰ τοῦ πολιτευτοῦ Ἰωαννίνων κ. Κ. Καζαντζῆ.

Τὰ ποιήματα τοῦ κ. Πελλερὲν, διαπνεόμενα ὑπὸ μελαγχολικῆς αἰσθηματικότητος, ἐξωτερικεύουσι πλήρως τὸν ἐσωτερικὸν παλμὸν καὶ τὴν παθητικότητα τῆς ψυχῆς τοῦ ποιητοῦ. Ὁ στίχος, ἀβίαστος καὶ φυσικός, διακρίνεται διὰ τὴν ἁρμονίαν τῆς πλοκῆς του καὶ διὰ τὴν εὐρυθμὸν ἔκφρασιν τῆς ψυχικῆς ἐντυπώσεως, ἣν ζητεῖ νὰ ἀπεικονίσῃ. Ἐκείνο ὅμως ὅπερ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐξέρχεται ὁ ποιητῆς τοῦ συνήθους κύκλου εἰς ὃ περιστρέφονται οἱ νεώτεροι συνάδελφοί του, εἶναι ἡ γλώσσα τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται. Δημοτικὴ, χωρὶς τὰς ὑπερβολὰς τῆς σχολῆς τοῦ Παλαμά, λαϊκὴ, πλουτισμένη μὲ τὰς ἐκλεκτοτέρας ἐκφράσεις τῆς λαλουμένης γλώσσης, δεικνύει ἀπλότητα ὕφους καὶ ἔλλειψιν πάσης ἐξεζητημένης προσπαθείας κατασκευῆς ἰδίων γλωσσικῶν τύπων.

Ἡ «**Νέα Ἐποχὴ**» συνιστᾷ ἐνθέρμως τὴν ποιητικὴν συλλογὴν τοῦ Ἡπειρώτου συναδέλφου.

— «**Παρνασσὸς Νέας Ῥόρκης**»

Ἐλάβομεν τὸ α' τεῦχος τοῦ ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων Ἀμερικῆς ἐκδοθέντος ἐπιστημονικοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ ὁ «**Παρνασσὸς**» μὲ περιεχόμενα ἄξια παντὸς ἐνδιαφέροντος. Ὁ «**Παρνασσὸς**» πληρεῖ τὴν ἔλλειψιν ἐνὸς περιοδικοῦ ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου ὁ Ἑλληνικὸς Τύπος τόσῃν σημειώνει προοδευτικὴν ἐξέλιξιν καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐκλαίκευσιν τῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων καὶ εἰς τὴν παροχὴν ἐκλεκτῶν καὶ ἐπαγωγῶν δημοσιευμάτων φιλολογικῶν καὶ ὑπόσχεται τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ ἐν Ἀμερικῇ βιοῦντος Ἑλληνισμοῦ.

— «**Πολιτικαὶ Διερευνήσεις**»

Ὑπὸ τὸν τίτλον «**Πολιτικαὶ διερευνήσεις**» παρὰ τοῦ ἐν Χανίοις μηχανικοῦ κ. Γεωργ. Καλούτση ἐξεδόθησαν εἰς κομψὸν τεῦχος ἐκλεκτὰ πολιτικὰ ἄρθρα αὐτοῦ, δημοσιευθέντα κατὰ διαφόρους χρονολογίας εἰς τὴν «**Ἀλήθειαν**» τῶν Χανίων. Τινὰ τῶν ἁρθρῶν τοῦ κ. Καλούτση ἔτυχον τῆς ἀμερίτου προσοχῆς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου, ἡ συγκέντρωσις δ' αὐτῶν εἰς τόμον ἀποτελεῖ μίαν ἐνέργειαν ἄξιαν παντὸς ἐπαίνου διότι δύνανται ὁ ἀναγνώστης νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ συντάκτου τῶν ἁρθρῶν τούτων.

Κατὰ τὴν προεκλογικὴν περίοδον ὁ Δημήτριος Γούναρης οὕτως ἡ οἰκία εἶχε καταστῇ ἀληθὲς τόπος προσκυνήματος, ὠμίλησε πολλάκις, καὶ ἀνέπτυξε τὰς ἀρχὰς του ὑπὲρ τῶν ὁποίων θὰ ἡγωνίζετο ἐν τῇ Βουλῇ. Ἀξίζει νὰ παρατεθῇ ἐνταῦθα ὁ ἐπίλογος ἀγορεύσεώς του τῆς 5 Νοεμβρίου 1902 ἐνώπιον παμπληθοῦς διαδηλώσεως τῶν φίλων του, ἔχων ὡς ἑξῆς :

— «**Ἀισθάνομαι ὁλόκληρον τὸν πόνον τῆς καταστάσεως. Ἐννοοῦμεν πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς ν' ἀφιερῶσωμεν πᾶν ὅ,τι διαθέττομεν. Δὲν προσερχόμεθα ἐνώπιόν σας μὲ τῆς κολακείας τὸ μείδιμα, οὔτε μὲ τῆς ἐξουσίας τὴν μάστιγα. Δὲν ἐπιδεικνύομεν τοῦ χρυσοῦ τὴν λαμπηδόνα, ἵνα συσκοτίσωμεν ὑμᾶς ὡς τὰ περὶ τὴν φλόγα ἱπτάμενα ἔντομα, τὰ κατακαίόμενα ἐπὶ τέλους ὑπ' αὐτῆς.**

Πολλοὶ ἐλεύθεροι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ἐξυπηρέτησεως τῶν κοινῶν, ἐν καὶ μόνον φιλοδοξοῦμεν : νὰ καταστῶμεν φρουροὶ τῶν συμφερόντων σας, προστάται τῶν δικαίων σας, ὑπέρμαχοι τῶν ἰδεῶν σας, ἐργάται τῶν πόθων σας, σκαπανεῖς τῶν ἐλπίδων σας. Ἀπευθυνόμεθα πρὸς σᾶς, πολίτας ἐλευθέρους ἐπίσης, συναισθηνομένους τὴν εὐθύνην τῆς ψήφου σας καὶ ζητοῦμεν νὰ μᾶς ἐπιτρέψῃτε νὰ προσφέρωμεν εἰς ἐξυπηρέτησιν σας πᾶν ὅ,τι ἔχομεν, τὰς σωματικὰς καὶ διανοητικὰς ἡμῶν δυνάμεις, τὰς σκέψεις καὶ τὰ διανοήματά μας, τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς παλμούς μας.

Πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὴν δρᾶσιν.»

Ὁ ἐνθουσιασμός τῶν Πατριῶν ὑπὲρ τοῦ Γούναρη τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποδοθῇ. Ἦτο φρενίτις, ἀληθὲς φρενίτις, υπερβάλλουσα εἰς ζωηρότητα καὶ αὐτὴν τὴν ὑπὲρ τοῦ Θεοδώρου Δεληγιάννη φρενίτιδα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1905. Οἱ Πατριῶτες, ἰδίᾳ δὲ οἱ τῶν λαϊκῶν τάξεων, ἀπεκάλουν τὸν Γούναρην «**Δημητράκην**». Εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα καθ' ὅλον τὸ προεκλογικὸν διάστημα καὶ εἰς ὅλα τὰ κέντρα ἔπιναν εἰς τὴν «**ὑγείᾳ τοῦ Δημητράκη**» κάθε δὲ ἐμφάνισις τοῦ Γούναρη εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐδίδεν ἀφορμὴν μικροδιαδηλώσεων καὶ ἐνδείξεων ἀληθοῦς λατρείας καὶ στοργῆς.

Σοβαρὸς πολιτευόμενος τῶν Πατρῶν μεταβάς κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ἐκείνων εἰς Ἀθήνας καὶ ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Πρωθυπουργοῦ Θεοδώρου Δεληγιάννη περὶ τῶν πιθανῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκλογῆς Πατρῶν, ἀπήντησε :

— Οἱ πατριῶται μου ἔχουν «**μουρλαθῇ**» μὲ τὸν Γούναρην ! Ὅα εἶνε ὁ πρῶτος βουλευτὴς Πατρῶν.

Καὶ δὲν διεψεύσθη.

Εἰς ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ

Ἀναφέραμεν ὅτι ὁ Δημ. Γούναρης ἐνεφάνισεν τὸ πρῶτον τὰς πολιτικὰς του ἀρχὰς διὰ τῆς «**Ἀκροπόλεως**» ἐν εἰδει συνεντεύξεως τοῦ ἀπεσταλμένου αὐτῆς Σταμάτη Λύτρα ἐπὶ τούτῳ μεταδάντος εἰς Πάτρας. Τῆς συνεντεύξεως ταύτης προτάσσεται ὁ ὑπέρτοχος χαρακτηρισμός τοῦ Γούναρη ὑπὸ τοῦ Λύτρα, ἀποδίδων ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλειώδι του εἰκόνι τὴν ἀδρὰν πολιτικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἀειμνήστου πολιτικοῦ Ἠγέτου.

Ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος ἔχει ὡς ἑξῆς : (1)

«**Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μόλις μία νεαρὰ δικηγορικὴ ὑπόστασις ἐσσηνώθη εἰς τὸν πο-**

(1) «**Ἀκρόπολις**» 12 Νοεμβρίου 1902.

λύκορμον κλάδον, μία συμπαθής φυσιογνωμία ανεφάνη εἰς τὸ πολυδαίδαλον αὐτὸ σῶμα καὶ ἄρχισε ν' ἀκούεται σιγαλὰ τὸ ὄνομά του, ἡρέμα διολισθαίνον τὰς πρώτας βαθμίδας τοῦ συναδελφικοῦ συναγωνισμοῦ, ὁ ὁποῖος καθ' ὑπερβολήν, ὡς εἴθισται, ραγδαίως εἰς δοκιμασίας, εἰς σχόλια, εἰς ὀλίγον φθόνον ἐξέσπασκε καὶ διεχύνετο ἀπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου εἰς τὸν νεώτερον καὶ τανάπαλιν, τῶν συναδέλφων του. Αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ δικηγορικοῦ σταδίου τοῦ Δημητρίου Γούναρη, εὐθύς ἀμέσως κατέδειξαν τὸ ὑπέροχον τῆς μορφώσεώς του, τὸ εὐρὺ τῆς μαθήσεώς του. Ὅλα συλλήβδην ἐδημιούργησαν φήμην δεσπόσασαν, φήμην διαδραμοῦσαν καὶ συναδελφικοὺς κύκλους καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ καταστήσασαν τὸν ἔτι νεαρὸν ἐπιστήμονα προσωπικότητα ἐξέχουσαν.

Μετρίοφρων ὅπως εἶνε ὅλοι οἱ ἀρτίως μορφωμένοι, σεμνοπρεπῆς ὅπως εἶνε ὅλοι οἱ πνευματικῶς ἐξέχοντες, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὴν βομβοῦσαν φήμην καὶ ἠνωχλεῖτο ἐπὶ ταῖς ἐκδηλώσεσι τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπονεμομένης ἐκτιμήσεως.

Βαρὺς ἐν σεμνότητι, βαρύτερος ἐν ἐπιστημονικῇ ὑπεροχῇ, ἦσκει τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα δλονὲν κατακτῶν θέσιν, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν δλονὲν καθιστάμενος ὑπέρτερος τῆς φήμης του καὶ δικαιώσας αὐτήν, ἐφάνη οἷος ἐνομιζέτο καὶ *ἡλικίος ἐξετιμᾶτο καὶ ἐν ταῖς ἐργασίαις τῶν δικαστηρίων τῷ ἀπενεμήθῃ αὐτομάτως ἢ αὐθεντίᾳ καὶ τὸ κῦρος τοῦ ἐπιστημονικοῦ «αὐτὸς ἔφα»* δι' ὃ καὶ ἔδρα ἐπιφθόνως ὡς δικηγόρος.

Τοιαύτη ἐπιστημονικὴ προσωπικότης, τοσοῦτον εὖρος ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως τὸν ὠθοῦν εἰς εὐρύτερον στάδιον· ὅθεν ὠθὼν καὶ πλειότερον ὠθούμενος ἐδέχθη γὰρ ζητήσῃ τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῶν Πατρῶν. Ἡ ἰδέα τῆς ὑποψηφιότητος ἐρίφθη καὶ ἡ δι' ἄδοσις γοργὰ τὴν διελάλησε καὶ μία φωνὴ ἠκούσθη :

— Τοῦ πρέπει !... Εὐτύχημα δὲ διὰ τὰς Πάτρας γὰρ κάμῃ ἕνα τοιοῦτον βουλευτὴν!

Μέχρι σήμερον ὅποτε τὰ πολιτικὰ πάθη ὠξύνθησαν καὶ τὰ πολλὰ χόθεν καὶ παντοῦ περιδυνούμενα μίση πνίγουν πᾶσαν εὐθυκρισίαν καὶ νηφαλιότητα, παρασύροντα ἐν τῇ ἀγρίᾳ ἐπιθέσει των, διασύροντα ἐν τῇ μανίᾳ τῆς κατισχύσεως των, πᾶσαν ὑπόληψιν ὑποψηφίου. κυλῶντα ἐν τῇ ταπεινότητι τῆς μικροπολιτικῆς πᾶσαν ἀναμφισβήτητον ἀξίαν, ὁ Δημήτριος Γούναρης ἔμεινεν ἄθικτος ἐν ταῖς ὑψηλαῖς ἐπάλξεσι τῆς λαϊκῆς ἀγάπης καὶ τῆς κοινωνικῆς καθόλου ἐκτιμήσεως.

* *

Ὁ Δημήτριος Γούναρης δικηγόρεῖ ἀπὸ τοῦ 1893. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον καὶ ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη εἰς Λειψίαν, Βερολίνον, Γοτtingην καὶ Παρίσιους. Τελείως κατηρτισμένος ἐπανήλθεν εἰς Πάτρας ὅπου ἐξασκεῖ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα.

Ὑψηλός, μ' ἐπίφθονον γλυκύτητα ἐκφράσεως, αἰεὶ ὑπομειδιῶσαν. Σφριγηλὸς πνεῦμα καὶ σῶμα, ὀλίγον νευρικός εἰς τὸ βάδισμα καὶ τὴν ἐμιλίαν. Ἀρχίζει ἡρέμως, προχωρεῖ μέ... προχωροῦσαν δξύτητα, καθόσον προχωρεῖ εἰς τὰς συζητήσεις του ἢ ὁμιλίᾳ του καὶ καταλήγει εἰς ἀληθῆ θύελλαν σκέψεων καὶ ἐκφράσεων ἥτις παρασύρει ὡς φύλλα φθινοπωρινὰ πᾶν ἀντιλέγων *ἐγὼ* !

Τοιοῦτος καὶ εἰς τὰς ὑπαιθρίους ἀγορεύσεις του. Ραγδαίως, ἐπιβλητικῶς, βαρὺ ἤχος, κατακτητῆς ἐνθουσιασμοῦ καὶ φρενίτιδος. Εἰς τὴν προχθεσινὴν ἐν Πάτραις ὁμιλίᾳ του, οἱ Πατρινοὶ ἔχοντες ὡς ἰδανικὸν εὐγλωττίας τὴν γόησαν φωνὴν τοῦ ἀποθανόντος Γεροκωστοπούλου ἀνεφώνησαν ὡσεὶ αἰσθανθέντες ἀξίον διάδοχον :

— Νὰ ζήσης Γεροκωστόπουλε !

Εἰς τὴν περιβολὴν ἀτημέλητος ὅλως διόλου, ἀτημελέστερος εἰς τὰς κοσμικὰς ἀτασθαλίας.

Βιβλιόφιλος, βιβλιοφάγος, βιβλιομανής. Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσηρχομένη εἰς τὸ γραφεῖον του, πλήρες βιβλίων, ὅπως λάβω τὴν ζητηθεῖσαν συνέντευξιν, φίλος τις ἐκ τῶν προσφιλεστέρων του, εἰσέρχεται δδηγῶν χωρικὸν πρὸς σύστασιν καὶ συνιστῶν λέγει :

— Ἴδου ὁ Γούναρης· ἴδου καὶ ἡ περιουσία του, δεικνύων τοὺς ὄγκους τῶν βιβλίων του.

Μόλις ἐμείναμεν μόνοι, σπεύδει νὰ ἐκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν μου μετὰ τῆς χαρκτηριζούσης αὐτὸν σαφηνείας ὡς ἐξῆς διατυπώσας τὰς σκέψεις του ἐπὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς χώρας.

Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ

«Κυβερνᾶ ἢ ὀλιγαρχία»

— «Πρὸ παντὸς φρονῶ, — ἤρχισεν ὁ Γούναρης — ὅτι πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι Κράτος κατὰ τὴν παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς πραγματοποιουμένην σήμερον ἐννοίαν, δὲν ἔχομεν.

Πανταχοῦ σήμερον τὸ Κράτος ἐδέχθη ὅτι ὑφίσταται χάριν τῆς κοινωνίας τὴν ὅποیان κατὰ πάντα τρόπον καλεῖται νὰ ὑποδοθῇ. Τοῦτο τὸ τέρμα τάττουσιν ἐν πάσῃ αὐτῶν τῇ ἐνεργείᾳ οἱ ἀντιπροσωπεύοντες οἱ ἀνδήποτε πολιτικὴν ἐξουσίαν. Παρ' ἡμῖν συμβαίνει ἀκριδῶς τὸ ἀντίθετον. Τὸ Κράτος ὅχι μόνον δὲν βοηθῇ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κοινωνίας, ἀλλὰ μύρια παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν κατὰ τοὺς ὀργανικοὺς νόμους ἐξελίξιν τοῦ λαοῦ ἐπὶ τὰ πρόσω.

Διαιροῦν τὴν κοινωνίαν εἰς δύο τάξεις : τὴν *προνομιούχον ὀλιγαρχίαν*, τὴν νεομένην τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου ταμείου, καὶ τοὺς *στερουμένους τὴν γενναϊοτέραν μερίδα ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας των*, ἵνα πληρώσωσιν τὸ ὅπ' ἐκείνης κενούμενον διάτρητον κεντρικὸν ταμεῖον, προκαλεῖ ἀξιοθρήνητον ἀνωμαλίαν ἐν τῇ φυσικῇ διανομῇ τῆς παραγωγῆς τῆς Χώρας, ἐνισχύουσιν πᾶσαν φυγοπονίαν, ἀπογοητεύουσα πᾶσαν δραστηριότητα. Εἰς τὴν ἄμεσον δὲ ὑπὸ τῆς κρατούσης ἐκάστοτε πολιτικῆς ὀλιγαρχίας ἐκμετάλλουσιν τῶν ἐργαζομένων τάξεων, προστεθῇ ἀπὸ τινων ἐτῶν καὶ ἐτέρᾳ κοινωνικῇ ὀλιγαρχίᾳ, χρησιμοποιοῦσα τὰς πολιτικὰς ἐξουσίας πρὸς ἐγκαθίδρυσιν προνομιούχου θέσεως ἐν τῇ ἐπαγγελματικῇ αὐτῆς δράσει καὶ διὰ τῶν χορηγουμένων αὐτῇ ἄλλοτε μὲν κεκαλυμμένων, ἄλλοτε δὲ φανερῶν προνομίων, ἀφαιροῦσα μέγα μέρος τοῦ προϊόντος τοῦ ἰδρώτος τῶν ἐργαζομένων τάξεων.

Ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς προστασίας τῆς ἀνυπάρκτου συνήθως, ἀδυνάτου δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐγγωρίας βιομηχανίας ἢ ἀλλοίας παραγωγῆς, συνιστῶνται προνόμια ἀποκλειόντα τὸν πτωχὸν παραγωγὸν ἐν τῇ προμηθείᾳ τῶν ἐπιτηδείων εἴτε πρὸς ἀτομικὴν του χρῆσιν, εἴτε πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς παραγωγῆς του ἀπὸ τὰ ὠφελήματα τοῦ συναγωνισμοῦ τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς καὶ παραδίδοντα αὐτὴν ἔρμαιον εἰς μειονεκτοῦσαν ὑπὸ πᾶσαν ἐποφιν ἐγγωρίαν παραγωγὴν, τὴν ὅποیان μόνον ἢ ἀπογυμνοτική προστασία διατηρεῖ εἰς τὴν ζώην χάριν τοῦ πλουτισμοῦ ὀλίγων προνομιούχων.

Ἐνῶ δὲ τὸ Κράτος ἀνατρέπει οὕτω πᾶσαν φυσικὴν διανομὴν τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων, ἀφαιροῦν τὴν μερίδα τοῦ λέοντος χάριν τῶν προ-

στατευομένων του, ἀφ' ἑτέρου οὐδὲν παρέχει ἀντάλλαγμα εἰς τὴν παραγωγὴν, ἵνα τοῦλάχιστον διατηρεῖ αὐτὴν ζῶσαν.

« Ἀσφάλεια τίποτε »

« Μέχρι σήμερον ἐπὶ ἐβδόμηκονταετίαν δὲν παρέχει οὔτε τὴν ἀσφάλειαν. Ἡ Πολιτεία ὄχι μόνον δὲν ἐξασφαλίζει τὴν περιουσίαν τοῦ παραγωγοῦ καὶ ἔτι χειρότερον τὴν προσωπικότητα αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἀπὸ τὰς ἀρπακτικὰς βλέψεις τοῦ ἔξω τοῦ κύκλου τῶν προνομιοῦχων ἐκμεταλλευτῶν ἀπομεινάντων ἐραστῶν τῆς ἐν ἀρχῇ ἀπολαύσεως τῆς ζωῆς, οἱ ὅποιοι πρὸς πραγματοποίησιν τῶν πόθων των προσφεύγουσιν εἰς τὴν ἀτομικὴν των δύναμιν, δι' αὐτῆς ἀφαιροῦντες, ὅ,τι διαγείρει τὴν ὀρεξίν των, ἀλλὰ καὶ οὐχὶ σπανίως ἐνισχύει αὐτούς, κλείουσα μὲν τὰ ὄμματά ἐν γνώσει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῶν καὶ πᾶσαν προληπτικὴν τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν ἐνέργειαν, κοπτομένη δὲ εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς εὐκολίας, παρουσιαζομένων ἰσχυρῶν αὐτοῦ προστατῶν, ὅταν πρόκειται ν' ἀσκήσῃ τὴν ποινικὴν αὐτῆς δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν πράξεων των.

« Ἡ δικαιοσύνη ὡς εἶδος μούμια »

« Ἡ δικαιοσύνη παραμένει σκορῶσα μηχανὴ οἷαν πρὸς ἐβδόμηκονταετίας αὐτοσχεδίασεν ἐν ἄκρᾳ σπουδῇ καὶ πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν περιστάσεων τοῦ τόπου ἁλλοδαπὸς νομοθέτης, ὁ Μπάουερ, ἐπὶ τῇ θάσει ἀρχῶν καταδικασθεισῶν, ἀπὸ τεσσαρακονταετίας σχεδὸν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐν τῇ ὁποίᾳ παρήχθησαν καὶ ἐξ ἧς μετεφυτεύθησαν εἰς τὴν ἡμετέραν. Χάρις εἰς τὴν ἔξοχον δραστηριότητα τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν νομοθέτου, ὁ τόπος μας παρουσιάζει περιεργὸν ἱστορικὸν φαινόμενον ὅτι ἐξακολουθοῦν διέποντες ἡμᾶς θεσμοὶ τοὺς ὁποίους ἀλλαχόθεν μετεκομίσσαμεν καὶ τοὺς ὁποίους πανταχοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ προμηθεύσαντες εἰς ἡμᾶς κατεδίκασαν καὶ κατήγγησαν ὡς ἐπιδιδυμῆς καὶ οὕτω λαμβάνει ἡ Ἑλλάς τὴν ὄψιν θερμοληπίου ἐν τῇ ὁποίᾳ παρατείνεται τεχνικὸς ὁ βίος πάντος παρακρούσματος τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἵνα ἐξακολουθῇ διέπον αὐτήν.

Ἀφοῦ δὲ τὸ Κράτος δὲν κατῴρθωσε νὰ παράσχῃ εἰς τὴν παραγωγὴν ἀσφάλειαν καὶ δικαιοσύνην, ἀφοῦ δηλαδὴ δὲν κατῴρθωσε νὰ τὴν ἐξυπηρετήσῃ ἀρνητικῶς αἶρον τὰ ἐμπόδια τὰ ὅποια ἡ κακία τῶν ὀλίγων παρεμβάλλει εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν πολλῶν, εὐνόητον εἶναι ὅτι περιττὸν νὰ γίνῃ πᾶς λόγος περὶ θετικῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς ἐργασίας διὰ τῆς πολιτικῆς δράσεως.

— Τί φρονεῖτε ὅτι δύναται νὰ γίνῃ ἐν τῇ ἐνεστώσῃ καταστάσει ;

« Τὰ πάντα διὰ τῆς παραγωγῆς »

— « Ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶναι σαφής. Ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς πολιτικῆς μηχανῆς ἀνάγκη νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν ἀμείλικτον ἀλήθειαν ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀνευ ἀναπτύξεως τῶν ὕλικῶν πόρων τοῦ τόπου. Ἀπὸ τοῦ καταρτίζοντος τὸ νομοθετικὸν σῶμα ἐκλογέως—λαοῦ καὶ τοῦ συμπράττοντος ἐν τῇ νομοθεσίᾳ Ἀνακτος μέχρι τοῦ κατωτάτου δημοσίου λειτουργοῦ τοῦ διαχειριζομένου ὁπωσδήποτε μικρὸν μέρος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἀνάγκη νὰ ἐμποτισθῶσι πάντες τὴν ἰδέαν ὅτι σκοπὸς πάσης αὐτῶν λειτουργίας εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς παραγωγῆς. Ὅχι διότι δι' αὐτῆς θὰ κατῴρθωσιν νὰ ὑπάρχωσι καὶ λειτουργοῦσιν, ἀλλὰ διότι δι' αὐτὴν ὑπάρχουσι καὶ λειτουργοῦσιν. Δὲν ἀνήκει ἡ παραγωγὴ εἰς αὐτούς. Ἄλλ' αὐτοὶ καὶ ἡ δράσις των εἰς τὴν παραγωγὴν.

Αὕτη εἶναι ἡ εὐημερία τῆς ἐνεστώσης γεννεᾶς καὶ ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀνακουφίσεως

τῶν ἐπομένων. Εἶναι ἡ μόνη στερεὰ καὶ πραγματικὴ βάση τῶν προαιωνίων Ἑθνικῶν ἐλπίδων. Εἶναι τὸ μόνον ἀδιάσειστον θεμέλιον τῶν ἐμφύτων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα πόθων προόδου καὶ πολιτισμοῦ, οἱ ὅποιοι εὐλογον καὶ πρέπον εἶναι νὰ μὴ ἱκανοποιοῦνται μόνον διὰ τῆς ἀναμνήσεως δύσαντος ἀπομεμακρυσμένου μεγαλείου, ἀλλὰ καὶ ν' ἀναπτέρωνται εἰς ἐλπίδας προσεχούς ἐν μέλλοντι ἀναδιώσεως.

«—Καὶ ποῖα εἶναι τὰ μέτρα εἰς τὰ ὁποῖα ἀμεσώτερον δεόν νὰ δοθῇ ἡ προσοχὴ τῶν ὁργάνων τῆς πολιτείας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς ;

« Ὁργανώσατε Ἀστυνομίαν »

«—Πρὸ πάντος ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ δικαιοσύνη. Ἡ ζωοκλοπὴ λυμαίνεται τὴν χώραν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. Κατὰ τῶν κακοποιῶν στοιχείων τὸ Κράτος ἀποστέλλει ἄλλα κακοποιότερα... Τὴν ἐν κρυπτῇ ζημίαν τοῦ ζωοκλέπτου ἐπακολουθεῖ ἡ θριαμβευτικὴ καταστροφὴ τοῦ ἀποσπάσματος. Αὐτὸ δὲν λέγεται ἀσφάλεια ἀλλ' ἐμπαιγμός !

Ἀσφάλεια δὲν σημαίνει ἅμα ὡς μοὶ κλέψουν ἐν πρόβατον καὶ ἀναγγεῖλω τοῦτο εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ δεχθῶ καὶ ἐπίσκεψιν τοῦ ἀποσπάσματος διὰ νὰ μοῦ φάγῃ ἄλλα τρία πρόβατα. Ἀσφάλεια σημαίνει νὰ μὴ δύναται ὁ ζωοκλέπτης νὰ μοῦ κλέψῃ τὰ πρόβατα. Ὁ νόμος περὶ ζωοκλοπῆς δὲν ἐπέτυχε τοῦτο. Ὁ λόγος εἶνε πρόδηλος. Ἡ ὁργάνωσις τῆς κατὰ τόπους δημοσίας δυνάμεως εἶνε ὅσον ἐνεστι ἀδεξία.

Ἀνάγκη ἡ χώρα σύμπασα νὰ περιληφθῇ ἐν στερῇ δικαίᾳ ἀστυνομικῶν δικαιοδοσιῶν ἐχόντων πᾶσαν πρὸς ἀλλήλας συνάφειαν, δύναμιν ἐπαρκῇ ἀποτελουμένην ἐκ προσωπικοῦ προπαρασκευασμένου καὶ διὰ θεωρητικῆς διδασκαλίας καὶ διὰ πρακτικῆς ἀσκήσεως εἰς τὸ ἔργον του, ἔχοντος δὲ πλήρη ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ πάσαν τοπικὴν ἐπιδράσιν πάντος ἰσχυροῦ εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως διὰ τῆς πίεσεως τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀστυνομία δὲν ἀποβῇ σῶμα αὐτοτελές, μὲ ἰδίαν ὁργάνωσιν, μὲ ἀνεξαρτησίαν, μὲ εἰδικὴν μὀρφωσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἐπεκτεινομένου ἐν κοινωνικῇ ἱεραρχίᾳ ἐφ' ὅλην τὴν χώραν καὶ ἐμπνεομένου ἐκ τοῦ κοινοῦ πνεύματος τῆς ἐμπεδώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, εὐρίσκοντος δὲ ἐν ἑαυτῇ τὰ μέσα τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν εὐδοκιμούντων διὰ τῆς ἐξησφαλισμένης προαγωγῆς, δημοσίως ἀσφάλεια δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Ὁ παραγωγὸς θὰ κυλίσται ἀπὸ τοῦ ζωοκλέπτου εἰς τὸ ἀπόσπασμα καὶ θὰ βασανίζεται ἐν τῇ διλήμματι ποῖος τὸν βλάπτει περισσότερο ὁ ζωοκλέπτης ἢ τὸ ἀπόσπασμα.

« Κινητὰ Πλημμελειοδικεῖα »

— Περὶ τῆς δικαιοσύνης τίνα μέτρα νομίζετε ἐπιβεβλημένα ;

«—Ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη εἶνε ἀνάγκη ν' ἀπλοποιηθῇ κατὰ τὸν μηχανισμόν. Τὰ κινητὰ πλημμελειοδικεῖα θὰ εἶνε εὐλογία διὰ τὸν τόπον. Δικαστὴς ἀνώτερος μεταβαίνων ἐκάστοτε εἰς τὸ χωρίον ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὰς ταπεινὰς τοπικὰς ἐπιρροὰς τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ διαφύγῃ ὁ ἐκεῖ τοποθετημένος μικρὸς ὑπάλληλος, θὰ ἀσκήσῃ γόητρον καὶ θὰ ἐμπεδώσῃ τὴν ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην πεποίθησιν τῶν πολλῶν. Καὶ θὰ εἶνε τοῦτο μέγα ὄφελος πρὸς τὴν ὀρθὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Διότι ἡ πεποίθησις αὕτη θ' ἀποκαλύψῃ πολλὰ καὶ ἄγνωστα περιστατικὰ τὰ ὁποῖα συγκαλύπτει ὁ φόβος τοῦ ἀδικήσαντος περὶ οὗ οὐδεὶς σήμερον πιστεύει ὅτι θὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς του. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἀνάγκη νὰ δοθῇ δικαιοδοσία εἰς τὸ δικαστήριον ἀμέσου ἐπιβολῆς ἀναλόγου ποινῆς φυλακίσεως εἰς τὸν φερόμενον ψευδομάρτυρα. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ὀλίγον αὐθαίρετον, ἀλλ' εὐρισκόμεθα ἐνώπιον καταστάσεως ἐντελῶς ἐκρύβου παραλυούσης ἐντελῶς τὴν δικαστικὴν λειτουργίαν. Σπανιώτατα κατατίθεται ἡ ἀλήθεια, συνη-

θέστατα αποκρύβεται, οὐχί σπανίως στρεβλοῦται. Ὁ φόβος τῆς ἐκ τῆς ψευδορκίας θείας ὀργῆς δὲν πτοεῖ πλέον. Ἀνάγκη λοιπὸν ριζικωτέρων μέτρων, ὅσον καὶ ὀλίγον αὐθαιρέτων. Τὸ πολὺ ἄς ἐπιτραπῇ ἀναθεώρησις τῆς τιμωρησάσης τὸν ἐπ' ἀκροατηρίῳ φωραθέντα ψευδομάρτυρα ἀποφάσεως, ὁσάκις ἡ ποινὴ εἶνε κάπως αὐστηρά. Εἰς τὰ πλημμελειοδικεῖα ταῦτα τὰ μεταβατικά, δεόν νὰ δοθῇ ὅσον ἐνεστί εὐρεία δικαιοδοσία.

Ἀλλὰ νὰ ληφθῇ πᾶσα πρόνοια περὶ ἐπιβαλλούσης αὐτῶν παραστάσεως καὶ περὶ ἐκλογῆς τοῦ προσωπικοῦ των ἐκ τῶν ἀκεραιτέρων δικαστῶν οἱ ὅποιοι εὐτυχῶς ἀποτελοῦσι τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τοῦ δικαστικοῦ σώματος. Παρὰ τὰ κινητὰ Πλημμελεῖ οἰκεῖα καὶ τὸ σύστημα τῆς ἀνακρίσεως δεόν νὰ μεταρρυθμισθῇ τέλειον. Ἡ ἀνάκρισις ὡς τελεῖται σήμερον εἰς τὰς πλείονας τῶν υποθέσεων εἶνε ἄχρηστον μελάνωμα χάρτου. Δὲν ἀνευρίσκει ἄλλ' ἐπισκοτίζει τὴν ἀλήθειαν. Πρὸ παντὸς νὰ ὀρισθῶσι τὰ προσόντα τῶν προσώπων, νὰ καταργηθῇ ἡ μέχρι πέραςτος μυστικότης καὶ νὰ παύσῃ ἡ ἐπιδάρυνσις τῶν ἀνακριτικῶν γραφείων δι' υποθέσεων ἄνευ οὐδεμιᾶς σοβαρότητος, διατασσομένης τῆς ἀπευθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐπὶ πάσης υποθέσεως, φερούσης χαρακτηρὰ πλημμελήματος κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ εἰσαγγελέως ἀναγνωριζομένου τῇ δικαστηρίῳ τοῦ δικαιώματος νὰ παραπέμψῃ αὐτὴν εἰς τακτικὴν ἀνάκρισιν ἢ καὶ εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν Κακουργιοδικῶν.

«Ὁ τραγέλαφος τῆς Δικονομίας»

— Ἡ δὲ πολιτικὴ δικαιοσύνη;

— Αὕτη εἶνε καθαρὸς ἀστεῖσμός σήμερον μὲ τὸ σύστημα τοῦ μακαρίτου Μπάουερ. Φαντασθεῖτε ὅτι μὲ τὴν ὑπαρχούσαν Δικονομίαν καταρροῦται ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ν' ἀπασχολῆται τὸ δικαστήριον μὲ τὸ ζήτημα ἂν ἐκοινοποιήθῃ ἡ ἀγωγὴ εἰς τὸν ἐναγόμενον ἴσως μάλιστα καὶ τὴν ἔχει ἐντὸς τῶν ἐγγράφων του, ἐνῷ πᾶς λογικὸς ἄνθρωπος θὰ ὕψῃ τοὺς ὤμους διὰ τὴν ἀφόρητον αὐτὴν ἀνοησίαν τὴν οὕτως παίζουσαν μὲ τὰ πραγματικὰ συμφέροντα. Ἐν τούτοις τοιοῦτος εἶνε ὁ νόμος.

Τὶ δεόν γενέσθαι ἐν τῇ πολιτικῇ δικαιοσύνῃ δὲν λέγεται ἐν μιᾷ συνεντεύξει. Εἰ μεθὰ ἄλλως τε τόσον μακρὰν πάσης συγχρόνου πολιτισμένης χώρας ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν, (ἐνῷ εἴμεθα τόσον πλησίον γεωγραφικῶς) ὥστε δὲν χρειάζεται παρὰ νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὸ ἀλλάχον συμβαίνοντα ἵνα εὐρωμεν ἄφθονον ὕλικόν πρὸς μεταρρυθμίσεις. Προφορικότης καὶ δημοσιότης τῆς συζητήσεως, ἄμεσος δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως, εἶνε ἐπιβεβλημένη μεταρρυθμίσις ἐν τόπῳ μάλιστα ὅπου μικρὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σπουδαιότητος διαφοραὶ ὑπὸ τε νομικὴν καὶ πραγματικὴν ἔποψιν ἀπασχολοῦσι τὰ δικαστήρια. Τὸ σύστημα τῆς ἀποδείξεως ν' ἀπλοποιηθῇ, ἀποκαθαιρόμενον δὲ πάσης θεωρίας περὶ ἀποδείξεως πράγματι καὶ ὅχι λέξει ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν ἀνεπηρέαστον ἀνθρωπίνην κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Ἰδίᾳ δὲ νὰ καταργηθῇ ἡ ἀνατρεπτικὴ παντὸς δικαίου διάταξις τῶν νόμων περὶ χαρτοσήμου, καθ' ἣν τὸ ἐπὶ μὴ νομίμου ἐνσήμου, χάρτου ἐγγράφον δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν τοῦ δικαστοῦ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰ δικαστήρια ἡ μόνη ἀμφίβολος ἀπόδειξις, τὰ ἐγγράφα, εὐκόλως δὲ δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖται τὸ Δημόσιον ταμεῖον ἐκ τούτου.

«Πρόστιμα»

Περὶ σφόδρα θὰ εἰσέπραττεν ἂν ἐπετρέπετο ἡ χαρτοσήμανσις ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς κατὰ βολῆς λογικοῦ τινοῦ προστίμου. Εἶνε πεπλανημένη ἡ γνώμη ὅτι ἐνεκα τῆς τοιαύτης διατάξεως χαρτοσημαίνονται ἀρχήθεν πολὺ περισσότερα ἐγγράφα ἀπὸ ὅσα ἔχαρ-

τοσημαίνοντο καὶ κατὰ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν. Ὁ φόβος τοῦ προστίμου θὰ ἐπέδρα αἰσίως τὸ τυχὸν δὲ μικρὸν ἔλλειμα θὰ ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῶν προστίμων καὶ θὰ εἴχομεν κέρδος πρόσθετον τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος εἴμπορεῖ νὰ εἶναι σεβαστός, σὺδέποτε ὅμως ἐπιτρέπεται νὰ παρέλθῃ τὴν δικαιοσύνην οὐδὲ νὰ βραδεύσῃ τὸν διὰ τῆς ἀρνήσεως τῶν υποχρεώσεων τοῦ περιφρονούντα τὸ δίκαιον παρὰ τὰ ἐν τοῖς ἐγγράφοις συνομολογημένα, τὰ ὅποια ἀπαγορεύει εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐξετάσῃ. Διὰ τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων ἡ ἀπλότης, ἡ εὐθύνη καὶ ἡ ταχύτης θὰ ἐπικρατήσωσιν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, ἡ ὅποια μόνον ὅταν ἔχῃ τὰ προσόντα ταῦτα δύναται νὰ ὀνομασθῇ δικαιοσύνη. Πρὸ παντὸς δὲ πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸ σύστημα τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως. Κατὰ τὴν μεταρρύθμισιν ὅμως αὐτὴν δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ καὶ τὸ δίκαιον τοῦ ὀφειλέτου.

«Περιφρούρησις τῆς κτηματικῆς περιουσίας».

Ἰνα ἡ δικαιοσύνη ἐπιβάλληται, δεόν νὰ μὴ συντρίβῃ τελείως τὸν ἀτυχήσαντα καὶ νὰ μὴ λησμονῇ ποτὲ ὅτι παρ' αὐτῷ εἴρηνται πρόσωπα ὅλως ἀνεύθυνα διὰ πᾶσαν ἀπερίσκεψιν αὐτοῦ. Οὐχί σπανίως τὸ ναυάγιον προήλθεν ἐξ αἰτιῶν ἐντελῶς ἀνεξαρτήτων τοῦ ναυαγήσαντος ὀφειλέτου μὲ τὰς ὁποίας εἶνε πολὺ πλησιέστερος ὁ εἰς διαμαρτυρίας ὑπὲρ τοῦ δικαίου ῥηγνύμενος δανειστής ἰδίως ἐν τόπῳ ὅπου ἀνθεὶ πολὺ κλάδος ἡ τοκογλυφία. Ἐπιβάλλεται εἰς τὸ Κράτος, νὰ προνοήσῃ ἵνα μὴ ἀφαιρεθῇ πᾶσα ἱκμάς ἀποξηραίνουσα πάντα πρὸς μέλλουσαν ἐργασίαν ζῆλον τοῦ ὀφειλέτου, εἰς ὃν πάντως πρέπει ν' ἀφεθῇ τὸ ἀπαραίτητον πρὸς συνέχειαν τῶν ἔργων του. Πάντως δὲ πρέπει νὰ διορθωθῇ τερατώδης ἀδικία ὅλοεν ὑπὸ τὰ ὅμματά μας ἀκωλύτως τελουμένη. Κτήματα ἀντιπροσωπεύοντα ἐργασίαν πολλῶν χιλιάδων ἐκπληστηρεῖάζονται ἐνεκεν τῆς ἐλλείψεως χρηματικῶν διαθέσιμων κεφαλαίων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀντὶ τοῦ δεκάτου μόλις τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἡ συνειδήσις δὲ τοῦ ἀδίκου τούτου ἐξαγριᾷ μὲν τὸν ὀφειλέτην εἰς στρεβλοδικίαν ἀκατάσχετον καθίστασι δὲ αὐτὴν ἀνεκτὴν καὶ παρὰ τῇ συναισθανομένῳ τὸ κατ' οὐσίαν δίκαιον δικαστὴν ὅστις κατὰ φυσικὸν λόγον τίθησιν αὐτὸ ὑπεράνω παντὸς τύπου ὡς ἐπιτακτικὴν τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ ὑπαγόρευσιν.

Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ συνδυασθῶσιν ἀμφοτέρω καὶ τοῦ δανειστοῦ τὰ συμφέροντα καὶ τοῦ ὀφειλέτου αἱ εὐλογοὶ ἀξιώσεις. Ἡ εὐρεσις συστήματος ἱκανοποιητικοῦ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ δι' ἀμφοτέρους ἐμπεδοὶ τὴν δικαιοσύνην, ἀφοπλίζει τὸν ὀφειλέτην ἀπὸ τῆς ἀγανακτήσεως καὶ αἶρει πᾶσαν σύγκρουσιν μεταξὺ τοῦ κατ' οὐσίαν δικαίου καὶ τῆς τυπικῆς τοῦ νόμου ἐπιταγῆς ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ δικαστοῦ.

Εὐκόλον θὰ ἦτο ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτίμησις δι' ἐπαρκῶν ἐγγυήσεων περιβεβλημένης καθοριζομένη ἀξία τοῦ κτήματος κατὰ ποσοστὸν τι μειουμένη νὰ καθίστατο ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐπισπεύδοντα μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐν ἐλλείψει μείζονος προσφοράς, διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ὁποίας νὰ ληφθῇ πᾶσα πρόνοια παρεχομένης πάσης εὐλόγου κατὰ τὴν δικαστικὴν κρίσιν εὐκολίας, εἰς τὸν ὑπερθεματιστὴν περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος πάντοτε δυσσευρέτου ἐν τῇ ἐνεστώσει καταστάσει. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅλου κτήματος ἢ τῆς ἀξίας του ν' ἀφεθῇ καὶ εἰς τὸν ὀφειλέτην τὸ ἀναγκαῖον ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐργασίαν του καὶ διαθρήψῃ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Τὸ δίκαιον δύναται οὕτω νὰ ἱκανοποιηθῇ ἐκατέρωθεν καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου νὰ μὴ ὑφίσταται τὰ καίρια πλήγματα, τὰ ὅποια κατέφεραν καθ' ἑκάστην εἰς τὴν παραγωγὴν ἐκτελέσεις παρατείνόμεναι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ ὡς καὶ τὸ ὑπὸ κατὰ τρεῖς κεφάλαιον παρεμελεῖται καὶ καταστρέφεται, καὶ αἱ δικαστικαὶ διενέξεις καὶ ἐρίδες ἀποτρέπουσι τοὺς

διαφερομένους από τὰ παραγωγικά ἔργα των ρίπτουσαι αὐτοὺς εἰς τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς ἐνοχλήσεις ἀκάρπου δικαστικοῦ ἀγῶνος.

«Οἱ Δικασταὶ»

— Καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν δικαστηρίων εἶνε ἐπαρκὲς μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ συστήματος τῆς δικαιοδοσίας ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς δεξιότησιν ;

«— Τὸ προσωπικὸν τῶν δικαστηρίων καθ' ὃν τρόπον ἤδη ἐκλέγεται εἶναι πράγματι ἐξαιρετικόν. Ἵνα ὅμως ἡ θέμις ἀποκτήσῃ τὸ προσήκον γόητρον καὶ προσελκύσῃ τοὺς δοκιμότερους τῶν νέων ἀνάγκη νὰ κανονισθῶσι νομοθετικῶς τὰ τῶν μεταθέσεων καὶ προβιβάσεων ἐπερχομένης ἀποκεντρώσεως τινὸς τοῦ δικαστικοῦ σώματος, ν' αὐξηθῶσι κατὰ τὸ δυνατόν οἱ μισθοὶ καὶ πρὸ πάντων νὰ καταργηθῶσι ὅλα τὰ ἰδρυθέντα εἰς διαφόρους τόπους ἐξοριῶν Πρωτοδικεῖα—ὄχι μόνον τὰ ἀρτισύστατα—ἀλλὰ καὶ τέσσαρα ἢ πέντε ἄλλα, ἴσως καὶ μείζων γεννηιότης νὰ ἦτο μᾶλλον ὠφέλιμος. Ἐν ἐλαμβάνοντο τὰ τοιαῦτα μέτρα θὰ ἐπετυγχάνετο πλήρης ἡ ἀνεξαρτησία τῶν δικαστῶν ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας ἢ ὅποια δὲν δύναται νὰ καυχήσῃ ὅτι ἐνεπνεύσθη πάντοτε εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀπὸ μόνον τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης.

— Νομίζετε ὅτι ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἀρκούσα μέριμνα τῆς πολιτείας ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως τῶν πόρων τοῦ τόπου ;

— Πολλοὶ γε καὶ δεῖ. Εἶναι ὅμως ἡ πρωτίστη. Ἐνεὺ αὐτῶν τῶν δύο πᾶσα ἄλλη ἐργασία εἶναι ματαιοπονία.

«Τὸ σχολαστικὸν γραῖδιον»

— Τί ἄλλο νομίζεται ἀμέσως ἐπόμενον μέλημα τῆς πολιτείας ;

«— Κατὰ τὴν κρίσιν μου, μετὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην ὁ σπουδαιότερος παράγων—θετικὸς οὗτος—τῆς ἀναπτύξεως τῶν πόρων τῆς χώρας εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις. Μετὰ ὅλγαν σχολεῖα ἀφειδῶς διασπείροντα τὴν σχολαστικότητα καὶ τρέποντα τὸν νοῦν τῶν παίδων ἔξω τῆς παρατηρήσεως τῶν πραγμάτων δὲν ἐξυπηρετεῖται ἡ ἐργασία. Ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ ἀλλαχῶς πραγματικὴ, δηλαδὴ ἡ μετάδοσις τῶν πορισμάτων τῆς θετικῆς πείρας, ἡ ἀσκήσις τῆς πρακτικῆς χρησιμοποίησεως αὐτῆς ἐν τῇ ἀτομικῇ ἐργασίᾳ καὶ ἡ ἐξικελωσις τοῦ δι' αὐτοῦ φωτιζομένου πνεύματος μετὰ τὴν μελέτην τῶν πραγμάτων πρὸς ἐπαύξησιν τῆς ἀποταμιεύσεως πείρας τῶν ἄλλων διὰ τῆς ἰδίας ἐκάστου ἀτόμου, προσθήκης, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ ὅποια τοιαύτη οὖσα ἀποτελεῖ τὸ μόνον πραγματικὸν ὄπλον ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ βίου τοιοῦτα καὶ ἀναπτύσσουσα τὴν ἔμφυτον πρὸς ἐργασίαν ροπὴν—ἐμφανίζεται παρ' ἡμῖν ὡς ἐπιμυυδιωμένον γραῖδιον, τέρπον τὴν εὐερέδιστον μεσημβρινὴν φαντασίαν διὰ παραμυθίων ἀπομακρυνόντων τῆς πραγματικότητος καὶ ἐμπνεόντων τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὴν μόνην ἀλήθειαν, τὴν ἀνάλογον μετὰ τὰς δυνάμεις ἐκάστου ἀδιάκοπον ἐργασίαν. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνῃ ὑποχρεωτικὴ καὶ πρακτικὴ. Καλὸν εἶναι νὰ γνωρίζουν οἱ παῖδες τὰ τρόπαια τῶν προγόνων, ἀλλὰ καλλίτερον εἶναι νὰ τονοῦνται ὥστε νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ νὰ στήσωσι ἰδίᾳ τρόπαια. Καὶ ἴδια τρόπαια δὲν θὰ στήσωσι ποτὲ μετὰ τὴν γνῶσιν τῶν ξηρῶν κανόνων τῆς γραμματικῆς καὶ τὸν αὐστηρὸν διαμελισμὸν τῶν κειμένων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων παρατιθεμένων ὡς ἀνατομικῶν παρασκευασμάτων ἐν σχολαστικῇ ξηρότητι, ἀποπνιγούσῃ πᾶσαν ἰδέαν. Τρόπαια θὰ στήσωσιν ὅταν γίνουν ἄνδρες τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ φρόνημα καὶ διὰ νὰ γίνουν ἄνδρες ἀνάγκη νὰ τεθοῦν ἀντιμέτωποι εἰς τὴν ἐργασίαν, νὰ ἐπλισθῶσι δι' αὐτῆς ν' ἀγωνισθῶσι δι' αὐτῆς, νὰ αἰσθανθῶσι τὸ βάρος τῆς

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ",

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5-77

Γραφεῖα Φορτώσεων ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. ἀριθ. 2-73

"ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ,"

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Giment artificiel Portlaud) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Béton armé λιμενικά, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κύκλωψ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν μμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ πλινθοδομὰς, ἀντικαθιστώσα μετὰ πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἀσβέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα ἀντοχή, ὅθεν : Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἥτοι : Κέρδος εἰς χρήσιμον ὥρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς.

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΔΙ' ἜΡΓΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις : "ΟΙΝΟΒΟΥΤΡΥΣ,"

*Εταιρικὸν κεφάλαιον ὁλοκλήρως καταβεβλημένον Δρ. 10.000.000.—

*Αποθεματικὸν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922 » 11.616.111.—

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ & ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

*Εν Μύλοις (Ἀθηνῶν), Ἐλευσίνι, Καλάμαις, Θεσσαλονίκῃ, Ἀχαΐα, Πάρῳ, Κύμῃ, Βελίῳ, Γαστιούρῃ, Βραχάτῳ, Δευκάδι, Σάμῳ, Ἀλιβερίῳ, Μακροπούλῳ (Ἀττικῆς).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΟΙ : Λευκοί, Ἐρυθροί, Γλυκεῖς, Μοσχάτοι.
ΟΙΝΟΠ. ΚΑΘΑΡΟΝ διὰ ποτοποιίας καὶ μετουσιωμένον διὰ φωτισμὸν καὶ θέρμανσιν.
ΟΙΝΟΙ Εἰς ΦΙΑΛΑΣ : Ἐπιτραπέζιοι, τονωτικοί, θρεπτικοί.
ΒΕΡΜΟΥΤ (ἐκ φυσικοῦ Μοσχάτου).
ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΟΙΝΟΥ : Μεγάλῃ παρακαταθήκῃ παλαιῶν ἀποσταγμάτων οἴνου, παραγωγῆς τοῦ ἐν Μύλοις Ἀποσταγματοποιείου.
ΚΟΝΙΑΚ ἀρίστης ποιότητος ἐκ παλαιοῦ ἀποστάγματος.

ΕΑΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1926

ΑΓΓΛΙΚΑ ΗΓΓΥΗΜΕΝΑ ΚΑΣΜΗΡΙΑ

ΦΙΝΤΕΞ

ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

PENTL & RIVETT ΛΙΜΙΤΕΔ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ ΧΟΥΔΕΡΣΦΙΛΔ & ΣΚΩΤΙΑΣ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Μέγαρον Έφεσίου ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΠΩΛΗΣΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΗ

Ευρίσκονται επίσης εις τοὺς καλυτέρους ἔμπορορρά-
πτας τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

Εἰδικὴ ὑπηρεσία ἀποστέλλει δείγματα τῷ αἰτοῦντι.

Παραγγελίαι δεχταὶ οἰασδήποτε ποσότητος ἀποστελλό-
μεναι ἢ ἐξ Ἀθηνῶν ἢ ἐκ Λονδίνου.

ΑΓΓΛΙΚΑ ΦΙΝΤΕΞ (ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ)

Ἐγγνώμεθα ὑπευθύνως ὅτι τὰ ὑπὸ τὸ κατατεθὲν
σῆμα **ΦΙΝΤΕΞ** κασμήρια, προϊόντα τῶν ἐν Huddersfield
(Ἀγγλίας) ἐργοστασίων μας εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ
τὰ ἐκλεκτότερα ὑπάρχοντα ὕλικά καὶ ἐπεξεργασμένα μετὰ
τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς ἐπιμελείας καὶ τελειότητος.

Ὅλα τὰ ὑφάσματά μας τὰ φέροντα εἰς τὰ ἄνωρα πεντη-
μένον τὸ σῆμα **ΦΙΝΤΕΞ** εἶναι τελείως ἡγγυημένα εἰς τοὺς
ἀγοραστὰς τόσοσιν διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρωματισμοῦ των,
τὴν ἀπαλότητα τῆς ἀφῆς, καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν τῶν ἀντο-
χὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀμεμπτον τεχνικὴν των ἐκτέλεσιν.

PENDLE & RIVETT LTD